

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

POSTER
KİTAP AYRACI
VE MAGNET
HEDİYELİ

OUT

SAYI 103
EKİM 2021
FİYATI 14 TL
KİTAP AYRACI 15 TL

İNSAN, EVRENDE GÖVDESİ KADAR DEĞİL YÜREĞİ KADAR YER KAPLAR

Yasar Kemal

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi – <https://rantey.org>

ZÜLFÜ LİTHİYERİ (YARIN) | PAZIN | SÜREKİLER (FETİH) | HAZOĞLU | ENİRAH SERİBES | PELİN BATU | MURAT ARİNTES | SELÇUK ALTUN | SİNEM SAI | SINAN CANAN | BAHAR ERİŞ | ALİ LÜDAR | KÖRİTKAR | REHMET YALIN ALPAY | SEYİNGÜL SÖNMEZ | SEYYİDHAN KÖMÜRCÜ | CEM MANSUR | BAŞAK BUĞDAY | TURKUT YÜKSEL | GÜLSİN İŞERİ | ERTUĞRUL MAYMOĞLU | ÖMÜR ÜZEL | M.K. PERKOR | BESTE TOK | NESİM YETİK | YASEMİN HAZOĞLU | KEREM CAHA | HALUKUR YENİSEHİR OĞLU | İLEVENT GÖNENCİ | ÖMER BÖKSEL | ALI FIKRİ KARATUTAN | NURİKTAN TÜRAN | SEZGİN İZZET | NURANİ YILMAZ | NALINER | NALINER | NALINER | NALINER

Illustrasyon: Berkay Başlar

DÜNYANIN HER YERİNDE NEFİS TÜRK KAHVESİ

1871'den beri kalitesini ve tizliğini hiç bozmadan evlerimize nefis Türk kahvesini getiren Kurukahveci Mehmet Efendi, bugün 55'ten fazla ülkede tüketiliyor. Kurukahveci Mehmet Efendi, Türklerin dünyaya armağan ettiği Türk kahvesini, her yudumda aynı kalite ve keyifle dünyaya ulaştırıyor.

**KURUKAHVECİ
MEHMET EFENDİ**

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Yaşar Kemal'le kırk yıla varan abi-kardeş ilişkisinin tadına varma bahtına erişmiş bir kişiyim. Sabahattin Eyüboğlu da onun için diyor ki: "İnsan var karartır ak gündüzü / İnsan var ağartır gecemizi." Gecelerimizi ağartan büyük usta, büyük insan, büyük dost Yaşar Kemal'e bin kere selam olsun.

ZOLFO
LIVANELI

İNSAN VAR KARARTIR AK GÜNDÜZÜ İNSAN VAR AĞARTIR GECEMİZİ

Yaşar Abi'yle hayatımızın kırk dört yılı birlikte geçti, kötü günler gördük, iyi günler gördük; gurbet acısı, ölüm acısı, parasızlık, hapis, linç, zulüm gördük. Ruhsatı gibi 'Ben ölüm acısı gördüm geçirdim / Ayrılık ateşi, gurbet var iken!' yaşadık. Ne var ki umudumuzu hiç yitirmedik; Yaşar Abi'nin insan soyuna duyduğum güven; güzel günler geleceğine, insanın tükenmediğine, insan yüreğinin dibindeki cevherin er ya da geç parlayacağına inanması, bundan zerre kadar kuşku duymaması, en zor zamanda çevresindeki herkesi ayakta tuttu. Yanındakileri de harekete geçiren enerjisi, neşesi ve sapaşğılam duruşuyla gölgesini bunalmış insanlara cömertçe sunan bir Toros ağacı gibi. Bunca yıl ve bunca dert içinde, en çok ne yaptınız derirse buna cevabım; türkü söyledik, edebiyat konuştuk, güldük olur. Gerçekten bunları yaptık. Türkü söylemek dediyem öyle alkış sesle mırıldanmak ya da evlerde salonlarda saz çalarak söylemek değil. Stockholm'un karlı caddelerinde, Paris'in geniş meydanlarında, İstanbul'un her yerinde, lokantalarda, uçaklarda, trenlerde, arabalarda avaz avaz türkü söyledik.

Benim için Yaşar Kemal üstüne konuşmak çok zor. Çünkü kırk yıllık bir dostluğun anlatımı ayrı, Yaşar Kemal'in edebiyatını değerlendirmek ayrı. Dünyada onun yaşamına, hayatna tanıklık ettiğimiz kırk yılı anlatılabilmek, bir yazının sınırlarını çok aşar. Bu yüzden ben başlangıçta, bir okuru olarak ondan söz etmek istiyorum.

İnce Memed'i okuduğumda ortaokuldaydım. O zamanlar, kitap delisi bir çocuk olarak elime geçen her şeyi okuyordum. Dünya edebiyatından da birçok kitap vardı elimde. Varlık Yayınları o zaman bizim hayatımızı zenginleştiren, dolduran yayınevilerinden biriydi. Beyaz kapaklı Millî Eğitim Bakanlığı klasikleri ile birlikte Varlık Yayınları'nın sarı kapaklı kitapları elimden düşmezdi. Böyle bir çocuk olarak İnce Memed, diğer yerli yabancı kitaplar içinde beni en çok etkileyen roman olmuştu. Ve hayatımda ilk ve son defa yaptığım bir şey olarak, kitabı bitirdikten sonra öpmüştüm. Bu davranışa daha çok din adamlarında rastlanır, Kutsal Kitap'ı operler.

Evet, kitabı gerçekten öpmüştüm ve etkisinden de günlerce kurtulamamıştım.

Yaşar Kemal'i yılların belleğinde biriktirdiği anılar o kadar yoğun, o kadar zengin ki; ağaçlar kalem olsa hepsini anlatmam, ayrıntılarını vermem mümkün değil. En yakınındaki insanlar olarak olağanüstü güzel günleri, önemli olayları paylaştık.

Bazı günler durgun olurdu; aklı bir şeye takılımsafazla konuşmaz düşündürdü, gözüne de ilginç bir bakış yerleşirdi. Anlattığına göre Orhan Kemal bu bakışı "tiki kardeş" adını takmış. Onu böyle görünce "Yaşar, yine gözündetiki kardeş bakışı var" diyetakılırmış.

Nâzım'ın bir Paris gezisinde yaşanan müthiş bir olay var: O zamanlar Abidin Dino'lar Seine Nehri kıyısında, asansörsüz birevin yedinci katında oturuyorlarmış.

Moskova'dan gelecek olan yüzü şaire, güzel bir memleket sofrası hazırlamışlar ama kalp hastası olduğu için o yedi kat çıkmasından kaçınıyorlarmış. Şöyle bir çözüm bulmuşlar sonunda: Her kata iki

sandalye yerleştirmişler. Yaşar Kemal, Nâzım'ı getirecek, sonra her katta mala vererek anlattığı hikâyelerle onu oyalayacak, böylece Nâzım'ın merdivenleri dinlene dinlene çıkmasını sağlayacakmış. Öyle de olmuş. Yaşar Abi memleket hasretleriyle içi yanan Nâzım'a her katta hikâyeler anlatmış. Bu olay bende hayranlık uyandırmıştır hep.

Sağ ol Yaşar Kemal. Bizi hiç yanıltmadığın, bu toprakları yürekten sevdiğin ve karanlık korku imparatorluğuna cesaretle karşı çıktığın için.

Yaşar Kemal'le kırk yıla varan abi-kardeş ilişkisinin tadına varma bahtına erişmiş bir kişiyim. Sabahattin Eyüboğlu da onun için diyor ki:

"İnsan var karartır ak gündüzü / İnsan var ağartır gecemizi." Gecelerimizi ağartan büyük usta, büyük insan, büyük dost Yaşar Kemal'e bin kere selam olsun. Ona da, göçüp giden güzel insanlara da. ✨

Sağ ol
Yaşar Kemal.
Bizi hiç yanıltmadığın,
bu toprakları yürekten
sevdiğin ve karanlık
korku imparatorluğuna
cesaretle karşı
çıktığın için.

DEFTERLER

Yazan - çizen: **M.K. PERKER**

YE 1967, LİYANILIN YER DİMER ÇOK RAKOR FİLM İÇİN CANNES FİLM FESTİVALİNE GİDİYORLAR, YASAR KEMAL, ZÜLFÜ AHI VE ÖLKER ABLA. TONLA DA GAZETECİ TAŞI.

BİR KAYIWI TOPLANMISLAR, BİR TEK ZÜLFÜ AHI'NIN BİYİKLERİ YOK.

ÇÖRÜKİYANIN KLASİKLERİNİN MİCİLUP BİR SARAPCI YAKLAŞIYOR.

FRANSLILAR MİCİLUPA İLGI GÖSTERMİYOR AMA YASAR KEMAL İLGI ÇIKIYOR ADAMCAĞIZ.

MİCİLUP DA BULİ LİDEN HOŞNİT, MASAYA BİLİYOR.

HERHALDE 'YOLLANACAK TURİSTLER BELDİ DİYE DÜŞÜNÜYOR' DİYE FRANSLILAR RAHATSIZ.

YASAR KEMAL ADAMA BİR MİKTAR PARA VERİYOR.

ADAM SON DERECE MENAN...

SADİCE 'MERHİ MOŞYO' DİYOR.

ÇOK BİLMİS BİR FRANSE GAZETE-
Cİ MİCİLUPA BİRMİYOR. 'SEN O
'MOŞYO KİM BİLİYOR MUSUN?'
DİYE SÖLÜYOR... 'BİLİYORUM
TAŞI ÇIKIYOR ADAM.
GAZETECİ 'PİNG KİM?'
DİYEKİ DİSTİ-
LİYOR.

MENEM Lİ MİNCE!

MİCİLUP ÇIKIYOR, 'İNCE MENEM'

ZÜLFÜ AHI BURADA OLSA DAHA NİCELERİNİ NE GÜZEL ANLATIRDI.
YASAR KEMAL'I ÇİLEME ANIYORDI.

SEVENGÖL
SÖNMEZ

Yaşar Kemal'in Türkçeye, edebiyata, sanat katkısını, eserlerinin yarattığı etkiyi anlatmak; hakkında onlarca kitap yazılmış, eserleri için akademik çalışmalar üretilmiş ve binlerce yazı yazılmışken hiç kolay değil. Bu nedenle OT'un bu sayısında Yaşar Kemal'in yaşadığı, tanık olduğu toplumsal ve siyasal olaylar karşısında verdiği tepkileri anlatmaya çalışarak onun aydın duruşunu selamlamak isterim.

TÜRKİYE'NİN VİCDANI: YAŞAR KEMAL

GAZETECİLİK

Duydu(ru)lmayana ses vermek için 1951'de Cumhuriyet gazetesinde çalışmaya başlayan Yaşar Kemal için gazetecilik kısa zamanda memleketin uzak diyarlarından insan manzaraları anlatmaya dönüştür. İstanbul merkezli gazeteciliğe yeni bir ses, yeni bir soluk getirir yazdıklarıyla... Bu ses, bir başkaldırıdır aynı zamanda. Diyarbakır'da yaptığı ilk röportajla başlayan gazetecilik macerası onun için ezilenin, yok sayılanın, görünmeyeninin sesi olmaktadır. "Memleket Roportajları", "Memleket Mektupları", "Memleket Hikâyeleri", "Memlekettin Selam" başlıklarıyla adım adım gezdiği Anadolu'nun bilinmeyenlerini anlatır.

PORTRE-RÖPORTAJ

Yaşar Kemal çağının tanıklığını sadece olayları anlatarak yapmaz, insanları da anlatır.

Sanatçıları, edebiyatçıları, onu derinden etkileyen insanları yakından tanımayla çalışır, kimlerinin daha çok tanınması gerektiğini düşünür. Yüreğindeki büyük insan sevgisini kaleme aldığı portrelerde ve portre röportajlarda yazıya döker.

ÇAĞCIL DESTANCI

Memet Fuat, Aydınlar Sözlüğü'nde Yaşar Kemal'i "roman yazarı çağcıl bir destancı" diye anarve ekler: "Yaşar Kemal'in yazarlığı sözlü yazın geleneğimizin bir uzantısıdır... Masal, destan anlatıcılığının belirgin özellikleri korunarak roman anlatıcılığına dönüştürülmüş biçimidir."

DEVİRİN YAZILARI

Sabahattin Eyüboğlu ve Vedat Günyol, Gracchus Babeuf'un anlatan Devrim Yazıları adlı kitabı Türkçeye çevirdikleri için komünizm propagandası yapmaktan mahkemeye verilir ve kitap toplatılır. Bu durumu protesto etmekten yargılanan aydınlar; Yaşar Kemal, Melih Cevdet Anday, Demir Özlü, Şükran Kurdakul, Edip Cansever, Arif Damar, Memet Fuat, Orhan Arsal, Hüsamettin Bozok ve Sabri Altınel 1964'te beraat ederler.

12 MART

1970'lerегelinirken Türkiye'de sol görüşlü aydınlarla ve toplumsal olayları protesto eden gençlereyönelik ağır baskılarbaşlar ve ardından 12 Mart askeri darbesigerir. Yaşar Kemal ve eşi Thilda da tutuklanırlar arasındadır. Yaşar Kemal'i bir ay sonra bırakırlar ama Thilda'yı diğer dostlarıyla

birlikte içerde tutmaya devam ederler. Yaşar Kemal bir yandan onların Selimiye'deki durumlarını izler, bir yandan da haftalık görüş-görüşlerinde Maltepe Cezaevi'ne gider. Bütün bu olumsuz ortama rağmen yazmaya, üretmeye devam eder.

TÜRKİYE YAZARLAR SENDİKASI

Türkiye Yazarlar Sendikası (TYS) 4 Şu bat 1974'te ülkemizin önde gelen 70 şair ve yazarının katılmasıyla kurulur. Sendikanın öncelikli amacı, yazarlığı iş edinmiş kişilerin emeğini sermayeye karşı korumak ve hukuksal, sosyal, kültürel, ekonomik temel hak ve özgürlükleri savunmaktır. İlk toplantıda Yaşar Kemal, Aziz Nesin, Bekir Yıldız, Adnan Özalpçiner, Leyla Erbil, Tomris Uyar, Turgut Uyar, Orhan Murat Anırburnu, Adalet Ağaoğlu, Nihat Behram ve Ali

Özgentürk Kurucu Kurulu'nu oluşturur. İlk genel kurulda Yaşar Kemal, bir yıl sonra yapılan 2. Genel Kurul'da ise Aziz Nesin Genel Başkanlığı getirilir.

ARABULUCULUK

Haksızlıklar karşısında tepkisini her kalandan her yoldan bildiren Yaşar Kemal, mazlumların sesi olduğu gibi; her zaman onların yanında yer alır. 1996'da ve 2000'de hapishanelerde ölüm orucuna başlayan tutuklu ve hükümlülerin isteklerinin dinlenmesini ve eylemlerin ölümler olmadan bitirilmesini sağlamak amacıyla kurulan heyetlerde yer alır. Yaptığı açıklamaları kamuoyunun bu yaşananlarla ilgilenmesini sağlar.

DOĞA SAVAŞÇISI

2007'de Norveç, Lillehammer'da düzenlenen

Björnsson Konferansı'nda "Benim de başlıca derdim doğadır," diyen Yaşar Kemal büyük bir doğa aşığıdır ve doğa katliamlarının her zaman takipçisi olmuştur. 2011'de Anadolu doğasının son yıllarda uğradığı büyük yıkıma karşı başlatılan Büyük Anadolu Yürüyüşü'ne kaleme aldığı mektupla destek verir; 2013'te de "Gezegene eden gidiyor. Buna razı gelmeyiz!" başlıklı "İstanbul Manifestosu"nun imzacıları arasında yer alır.

ZULMÜN ARTSIN

Der Spiegel dergisinde yayımlanan "Zulmün Artsın" başlıklı yazısında, "bölücülük propagandası" yaptığı iddiasıyla beş yıl hapis istemiyse yargılanır. Dönemin Fransa Cumhurbaşkanı François Mitterrand, bu dava üzerine Yaşar Kemal'e mahkemeye tanık olarak katılmak istediği mesajını gönderir. Duruşmada, yazıda suç kastına rastlanmadığı; halkı sınıf, ırk, din ve bölge farklılığı gözeterek kin ve düşmanlığı aşıçatıhrik etmek suçunun unsurlarının oluşmadığı belirtilirle beraat eder. Yaşar Kemal bu karar üzerine "Önemli olan benim beraat etmem değil, ben tek kişiyim. Gönül ister ki, hiç bir dava düşünce suçlusu olarak buraya gelmesin." der.

Bu yazı 1994'te yayımlanan Düşünce Özgürlüğü ve Türkiye adlı kitapta yer alırken bir kez daha yargılanır. Yaşar Kemal'e 1 yıl 8 ay hapis cezası verilir ve ceza 5 yıl ertelenir. Bu ertelemeyi ka bul etmeyen Yaşar Kemal, "Ben onları mahkûm ediyorum. On sene içinde Türkiye devleti de mahkûm olacaktır." açıklamasına bulunur." 18 Ekim 1996'da cezası Yargıtaya onaylanır. Bu dava Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine taşınır.

ULUSLARARASI AYDINLAR DİLEKÇESİ

2014'de Yaşar Kemal, Zülfü Livaneli, Orhan Pamuk, Ahmet Altan ve Mehmet Uzun'un girişimleriyle tüm dünyadan 46 yazar ve sanatçının imzalı olarak bir bildirilirmek alırlar: "Yeni yüzyılda Türkiye'yi, insan hakları ve demokrasi konusunda örnek alınması gereken bir ülke olarak görmek istiyoruz." Bildiriye imza atan yazar ve sanatçıların arasında yazar Günter Wallraff, Nadine Gordimer, Harold Pinter, Jose Saramago, Arthur Miller, Elie Wiesel, Jack Lang ve yönetmen Ingmar Bergman ile Costa Gavras da vardır. Yaşar Kemal, bildiriyi okuduktan sonra yaktığı konuşmada tarih boyunca uygarlıkların ve kültürlerin birbirlerini beslediğini belirtir.

GEZİ DİRENİŞİ

La Repubblica gazetesinde Gezi Parkı'nda başlayan ve tüm Türkiye'ye yayılan direniş hakkında bir yazı yazar. Yazısında "Kültürün imhası aynı anda, insanlığımızın da imhası olur. Ama bilinmesi gerekir ki bir toplumun sağlığı, gücü ve doğruluğu tolerans olduğunda bellidir. Eğer zulüm görürse o zaman acımasız olur, zayıflar ve yaratıcılığı yitirir. Gelin hep birlikte uygun bir demokrasi için el ele vererek yüreğimizi, zihinimizi bir araya getirelim." demektedir. 29 Haziran'da gazetelerde çıkan, toplumda yaşanan kutuplaşmaya yaratmasına dikkat çekten "Kaygılıız" ilanını verenerler arasında da yer alır.

GÜL YAPRAKLARI

Dünya müziginin önemli isimlerinden Thierry "Tit" Robin, 2011'de Gül Yaprakları adlı albümünü "Yaşar Abisi'ne" ithaf eder. Albümü dinlemek için...

Bu yazı küçük bir psikolojik deneyle ilgili. Bu deney de bizzat Tanrı ile... Ateistler ve agnostikler hemen aramızdan ayrılmasın, bu deney onları da ilgilendiriyor. Yeter ki şu beş dakika boyunca din-tanrı-inanç fali ile ilgili bilişsel bağajlarınızı iki dakika kenara bırakıverin. Söz, çok eğleneceksiniz!

SİNANCANAN

TANRINI NASIL HİSSEDİYOR?

1. Adım: Tanrınızı hayal edin. Eğer bir tanrı inançınız varsa, ona dair bir hayaliniz de kesin vardır. Şimdi bir dakikalığına onu birhayal buna; bu varlığın nedeni olan "hiç bir şey" nasıl bir şeydir; onu nasıl etsiniz. Tüm kozmosu mesela. Çok detaylı düşünmemize gerek yok bu deneyde; sadece zihninizde ka da bir tahayyül oluşturuncaçiz

Hayal ettiğiniz Tanrının şekli-şemalı çok önemli değil. Mesela Hristiyanların içiniz nispeten kolay; zira tarihte o kadar resmedilmiş temsil var; birini seçin gitsin. Müslümanlarındansanız, biliyoruz, Allah hiç bir şey benzemeye; ama yine biliyorum ki siz ona dair içsel bir tasavvurunuz var; söz, kimseye söylemek yok, onu bir zihninizin önüne getirtiriverin. Sadece bir dakika. Başka bir inanca sahipseniz yine fark etmez: ille ki dilinizde "Tanrı" diye bir kavram var, onun bir hayali de vardır bir yerlerde. Amacımız doğru yahut yanlış tespiti yapmak değil, sadece Tanrı fikrinin zihninizden öne bir yere getireceğiz ve ona bir soru soracağız, hepsi bu...

Hiç bir inancınız olmasa bile, şöyle "kurmaca" bir tanrı düşünün. Her şeyi gücü yeten, Zeus-vari bir yaratıcıyı mesela. Detaylar önemli değil, yeter ki her şeyi yapmış, yaratmış ve idare etmekte olan asli varlık olsun.

2. Adım: Tanrınıza bakın: Eğer size özel Tanrınız zihninizde biraz belirginleşmeye başladıysa, ona biraz dikkatli bakmayı deneyin. Hayır, biçimine, kıyafetine, boyuna, posuna değil. Kişiliğin bakacağız. Ruh durumuna...

3. Adım: Eğer bu ana kadar yeterince odaklandıysanız, zihninizdeki Tanrınıza bu hayli somutlaştıysanız, olmanız lazım. Şimdi ona (varsa) gözlerinizi içinde bakarak tek bir soru soracağız.

"Nasıl hissediyorsun?"

Amacımız şu: Tanrınızın zihinsel ve duygusal durumunu anlamak. Nasil Tanrınız? Halinden ne hissediyorsunuz? Tanrınızın zihinsel ve duygusal alama duygusuna sahip tutuyor mu? Yoksa sevecen, anlayışlı, şefkatli, bağışlayıcı bir halde

mi? Gülüşüyor mu yoksa somurtuyor mu? Sadece o anda da değil, geneldenseñiz? Kaş çigizleri belirgin mi çemse? Gözlerini kısmaktan kaz ayakları çıkıyor mi? O ruh hali geçici mi kalıcı mı?

Tamam, tuhaf bir deney, eyvallah. Ama bunu yapmakta bir amaçım var.

4. Adım: Deneyi anlamlandırmak: "Herkesin Tanrısını kendisinin abartılmış bir versiyonudur" sözünü duymuş muydunuz? Ben ünlü internet fenomeni Sadıh gür'dan işittim. Başka birisi de benzer bir şey söylemiştir illa ki; zira pek doğru bir ifadedir bu. Tanrı olarak hayal ettiğimiz varlığı hayal edebilmemizin temelinde kendivariğimiz ve varlığın içkinde deneyimlerimiz oluştu. Herkes, kendi yaşam deneyimi içerisinde basrol oyuncusudur; yahut kâmil yaşam deneyimi içerisinde zanneder (protagonist sendromu). Bundan dolayı kendinden öte bir şeyi kavrayamaz, anlayamaz, hayal edemez. Herkesin bilgi ve hayali, kişisel deneyimleriyle sınırlıdır.

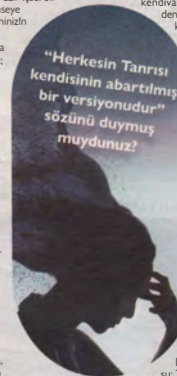
Oyleyse "her şeyi nedeni" ni hayal ederken de kendi failiğimizin birtiridğimiz bilişsel ve psikolojik yapılarındaki yola çıkarak. Hal böyle olunca, her ne kadar "bilişselleşerek" Tanrının bize benzememesi gerektiğini bilesek bile, zihninizdeki imge kaçınılmaz olarak kendimizin büyütölmüş, abartılmış ve "amplifiye edilmiş" (yükseletilmiş) bir versiyonudur.

Deneyin benim için sonucu ise şu: Tanrınızın nasıl hissettğine iyi bakın. Zira onun hisleri, sizin dünyaya karşı hissettiginize ayndır. Özellikle kendinize karşı beslediğiniz duygular, o Tanrıya attığınız duygularla muhtemelen ayndır. O kızgınsız de her kendinize hem de dünyaya kızgınsız demektir. O sevgirsiz, siz de öyle. Zira o tanrı, sizin zihninizin bir eseri,

Hoşunuza gitti mi? Cevap "Evet" se ne hoş!

Yok eğer hoşunuza gitmediyse, Tanrıyı değiştirmek uğraşmayı bırakıp azıcık kendi duygularınıza uğraşmanın zamanı gelmiş demektir.

5. Adım (opsiyonel): Sessizce ve uzunca düşüncelere dalmak...

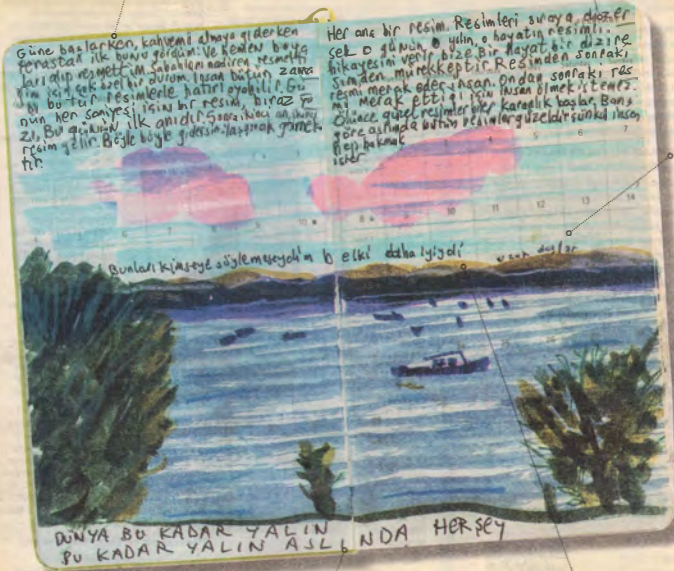
ORHAN
PAMUK

ORHAN PAMUK çocukluğundan beri altmış yıldır zaman zaman hatıra defteri tutuyor. Son on üç yıldır düzenli bir şekilde tuttuğu küçük boy günce defterlerine aynı zamanda resimler de yapıyor. Resimli hatıra defteri sayfalarından seçmeler önümüzdeki aylarda **"Uzak Dağlar ve Hatıralar"** adıyla yayımlanacak. Bu kitaptan yıllardır düşündüğü ve sonra yazmaya başladığı **Veba Geceleri** ile ilgili sayfalar...

YAŞAMAK GÖRMEKTİR

Güne başlarken, kahveni almaya giderken terastan ilk bunu gördüm: Ve hemen boyaları alıp resmettim. Sabahları nadiren resmettiğim için çok özel bir durum. İnsan bütün zamanı bu tür resimlerle hatırlayabilir. Günün her saniyesi için bir resim, biraz yazı, bu günün ilk anıdır. Sonra ikinci an, ikinci resim gelir. Böyle böyle gidersin. Yaşamak görmektir.

Her ana bir resim. Resimleri sıraya dizersek o günün, o yılın, o hayatın resimli hikayesini verir bize. Bir hayat bir dizi resimden mürekkeptir. Resimden sonraki resmi merak eder insan. Ondan sonraki resmi merak ettiği için insan ölmek istemez. Ölünce güzel resimler biter, karanlık başlar. Bana göre aslında bütün resimler güzeldir çünkü insan hep bakmak ister.

Uzak
dağlar.

1. HAMLE

Sunuş: Cemal Yardımcı

Gündelik siyaset ve yaşamın hay hüyuna kapılmanın hayatıngenei örgütienisüzlerinedüşünmekten uzaklaşmak gibi ağırca birmaliyetide var. Neyseki, birlierigündelikolanın cazibesine kapılmayıp, insanıngenei serüveni üzerine düşünüyör, Başkası Adına Konuşmanın Haysiyetsizliği, kımı ağır metinlerin rehberliğindedaha özgürve eşit bir hayatın imkânlarını kurcalıyör. Kaçırmanınizi dilerim.

Mesut Yeğen

'Bilgiktıdardır', demesinerağmnedensürekli kitap yazarak bilgi ürettiği Foucault'ya sorulduğunda, 'bu paradoksa yaşamayı öğrendiğini' söylemişti. Aynı paradoks 'Öteki' kavramı için de geçerlidir. Adına konuşmadan 'Öteki' başka nasıl gündeme taşınabilir? Başkası Adına Konuşmanın Haysiyetsizliği sessiz kalmaktansa bu paradoksun tehlükelerine de işaret ederek düşünmeye yaşamayidenyenilerin yazmış bir kitap.

Bülent Diken

Ömer Faruk

BAŞKASI ADINA KONUŞMANIN HAYSİYETSİZLİĞİ

İnsanoğlunun binlerce yılsüren yolculuğunun sonundavarılan yer sürekli (ıç/dış) çatışma, adaletsizlik üreten bir toplumsallık, seçimıştek adamrejimleri ve doğanın insafsızca tahribatıdır..

Ömer Faruk bu küçük ama yoğun denemesinde sorunun kökenlerini iniyor ve her kişinin doğasından gelen farkı yaşayamamasını (bir) neden olarak saptıyor. Parmakızı, ses tonu, gözbebeği, yüz ifadesi herkişiyi diğerinden farklı kılmasına rağmen her kişinin kendi hikâyesini edinme ve yaşama hakkınıngözetilmemesini temelsorun olarak işaret ediyor. Bu durumu dikkate almayan düşünce modellerine göre oluşmuş toplumsalılıkların çatışma ve düşmanlık biriktirdiğini belirtiyor.

Ona göre kişinin kendini ifade etmesine imkân tanımayan bütün "adına konuşma" mekanizmaları ve "düşünce" adına bu durumu savunan hamaset yüklü lakırdılar ta hakkım üretir; kişinin dünya olma [, kurma [, yaşama] hakkını gaspederve haysiyetsiz bir karakteresa hıptır. Kanaat önderlerinin, siyasi liderlerin her aşkım televizyondan yüzümüze kustuğu safsataların "düşünce" yle hiçbir ilgisizyoktur: haysiyetsizliğin, başkasının acısından haz duymanın, özsaygı ve içgörü yoksunluğunun itirafıdır.

Yazar salt bu durumu saptamakla yetinmiyor, önerilerde de bulunuyor... Yöneten yönetilen ayırımının geri dönüşöz bir biçimde ortadan kalkması için öncelikle "küçük bir devlet olarak" varlığını sürdüren zihnimizi özgürleştirmez, yeni kavramlar kat etmemiz, böylece düşünenin düşünceye hükmetmesinin önünü açmamız gerektiğini belirtiyor.

Yoğun ve etkilileyicibir düşünce hamlesi..

2. HAMLE

3. HAMLE

645dukan.com

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

EMRAH
SERBES

AZİZ RESTORAN OLAYI

Emrah Serbes

Bundan beş sene önce bir ekim günü Behzat Ç.'nin bords kapısı çaldı. Başkomiserle görüşmek isteyen 20'li yaşlardaki çekingen görünümlü birpolisti. Behzat Ç. masanın öbür ucundaki koltuğu gösterdi. Gelen polislin adı Erhan'dı. "Ben gowen timindeyim anırım," dedi. "Mahallede esrafa aramçok iyi. Aziz Restoran diye bir mekânda buluşçılık yapan birkinden var. Bana oradakil sene önce bir cinayet işlendiğini söyledii. Kimse bilmiyormuş bunu, ceset de bulunamamış."

Behzat Ç. ellerini ensesinde kavuşturup arkasına yaslandı, pencereden dışarı otopark manzarasına baktı, "Öldürülen kimmiş?" diyordu.

"Yine orada esrafıkıyapan Tunç Yaman diye biri."

"Ailesikayıp bayırvanusında bulunmuş mu?"

"Annesi babası bulunmuş, ama bir sonuç elde edememişler."

"Peki kim öldürmüş bu Tunç Yamanı?"

"Onu bilmiyorum," dedi Erhan. "Kadın cinayetin o mekânda işlendiğini biliyor ama kimin öldürdüğünü biliyor. O nu görememiş."

"Enteresan bir durum," dedi Behzat Ç. "Mekânda cinayet işlendiğini biliyor ama kimin işlediğini bilmiyor. Cinayet esasında orada mıymış?"

"Hayır."

"Bir söylenti de olabilir."

Behzat Ç., Erhan'a yaklaştı, "Bak Erhan," dedi. "Sen işi nyetli bir polissin ama böyle ihbarlar çoğu zamanasız çıkıyor."

"Ben asız olmadığının emininim," dedi Erhan.

Behzat Ç., Erhan'a baktı, ilk baktıkı çekingen hal kararlı bir duruşa bırakmıştı yerini. Behzat Ç. bu genç adamı sevmişti.

"Peki Erhan," dedi. "Şu kadını bir görmeye gidelim bakalım."

Bulaşçıkıkadınçalışmış restoranda görüşmek istemdi. Ulusta Suluhan'da buluştuılar. Gelenkadın 30'lu yaşlarda, oluk, ellerinin dışı dökülen biriydi. Hüzünlü de bir hali vardı. Birer çay söylediler.

"Senin adinne?" diye sordu Behzat Ç.

"Naciye."

"Şimdi bir de bana anlat bakalım Naciye, seneller duyduın neler biliyorsun?"

"Çalışmış Aziz Restoran içkilii binyer. Üç senedir oradayım. İkisene önce bir alkam, kapatmaya yakın, öldürülen Tunç Yaman restorana geldi. Mekân kapandıktan sonra bendaha çalğınım. Müdüriyetin oradan gelen sesler duydum. Korkudan kafamı çıkıp bakamadım. Bölümle sesi gibiydi, tam anlayamadım. Sonra sesler kesildi, adamı karga tulumla götürdüklerini anladım. O gün bugün Tunç Yaman ortalkta yok. O da bizim yakınlarda başka bir restoranın sahibiydi. Sonra devroidu orası. Ailesi de kayıp bayırvanusunda bulunmuş diye duyduğum ama bir şey çıkmamış."

bir yandan da gözlerini dikkatle Naciye'ye dikmişti,"Niye bu zamana kadar kimseye bir şey söylemedim," dedi.

"Kime söyleyeyim. Polise gitmeye korktum. Ama Erhan yabancı çocuk değil. Sık sık gelir, halimizi hatırlamızı sorar, o da olmasa kimsenin bizimle ilgilediği yok. Polis olduğunı biliyordum, söyledim işte."

Behzat Ç., Naciye'ye tekrar baktı, "Yani sen bir tek sesleri duydun," dedi. "Bir şeygörmedin."

"Görmedim."

"Peki, bunu kimin yaptığına dair bir tahminin var mı?"

"Yok."

Kadın gittikten sonra Behzat Ç., Erhan'a baş ta ga kaldı. Erhan polisliğe daha yeni başlamış, güven timine atanmıştı. Bu ve birkaç olaydada Behzat Ç.'nin güvenliğini kazandıktan sonra cinayet büroya alıncağı. Ama o günlerde daha ortada böyle bir şey söz konusu değildi.

"BİR BEHZAT Ç. HİKÂYESİ"

Erhan polisliğe daha yeni başlamış, güven timine atanmıştı. Bu ve birkaç olayda daha Behzat Ç.'nin güvenliğini kazandıktan sonra cinayet büroya alıncağı. Ama o günlerde daha ortada böyle bir şey söz konusu değildi...

Havadan sudan biraz sohbet ettiler.

"Şimdi ne yapacağız?" diye sordu Erhan.

"Mekânın sahiplerini emniyete davetedeceğiz," dedi Behzat Ç.

Aziz Restoran Koroğlu tarafındaydı, çokluluk olmayan orta halli bir yerdi. Bir garson karşıladı onları. "Bir şey yemeyeceğiz," dedi Behzat Ç. "Bu mekânın sahibi kim, onunla görüşmeye geldik."

"Sacit Bey ama şimdi dışarda," dedi garson.

Cep telefonunu alıp aradılar. Sacit yarım saat sonra geldi. Bir de Erhan adında bir ortağı vardı, onu da çağırdılar. Behzat Ç. onları "bir konu hakkında ifadenizi almamız gerek" diyerek emniyete çağırdı ama konunun ne olduğunı söylemedi.

Sacit'le Erhan'ı aynı sordu odasına aldılar, on beş dakika kadar beklettiler. Behzat Ç. kendi eki bine de durum

hakkında bilgi vermişti. Sacit'in olduğu sorgu odasına Harun'la Behzat Ç. beraber giriler.

"E Sacit," dedi Harun. "İşler nasıl gidiyor?"

"Kriz varama idare ediyoruz," dedi Sacit.

"Kriz bizi de vurdu," dedi Harun. "Eski sorgulanı tadi yok. Şimdi senile biraz geçmeye gidelim. İki sene önce. İki yıl önce senin dükkânında bir şey olurmuş ama kimse duymamış. Kimse duymasa bile biz duyarız."

"Ne dediğini anlamıyorum."

"O zaman güzelce anlatalım. Tunç Yaman diye biri. Bu isim sana bir şeyler hatırlatıyor mu?"

"Tunç arkadaşım. Bir gün ortadan kayboldu. Ona ne olduğunu kimse bilmiyor, ben de bilmiyorum."

"İki yıl önce, kaybolmadan evvelsenin dükkânıydım, bir tantana çıkmış. O gün bugün ortada yok."

"Bunusizekim söylediyim ama bunlar doğru değil, benim bir şeyden haberim yok."

Harun, Behzat Ç.'ye dönüp "Böyle olmayacak anırım," dedi. "Ben sinirlenmeye başlıyorum. B planımı geçsek?"

"B planına henüz gerek yok," dedi Behzat Ç.. "Bak kardeşim," dedi sonra Sacit'e dönüp. "Tunç'un senin dükkânında boğuşmuş, sonra dakarga tulumla atılmışlar. Sen nasıl mekân sahibisin, dükkânında cinayet işleniyor, haberim yok."

"Benim bir şeyden haberim yok. Bütün bunlar dedikodu."

"Bak bizimle oynama, adam g'bi konuş," dedi Harun.

"Öldürülen Behzat Yaman'ın sizinle husumeti varmış," diye zarf attı Behzat Ç.. "Kavga etmişsiniz. Bizim her şeyden habersiz var."

"Oyle bir şey yok, ben Tunç'u severdim."

Harun'la Behzat Ç. Sacit'in yanından çıkıp Orhan'ın olduğu sorgu odasına girdiler. Aynı şekilde sorguladılar ama ondan da birşey öğrenemediler. Yarın saatda bekletip kişisi de bırakılır.

Behzat Ç.'nin bu aşamada yapabileceği fazla birşey yoktu. Ortada kayıp biri vardı ve birtakim dedikodular. Ortada bir ceset yoksa cinayet polisinin çoğu zaman yapabileceği bir şey yoktu. Akşamüstüne doğru Şevket aradı. "Şöyle ağbı kardeş oturalım birazlık içelim, dertleşelim," dedi. Hüseyin'in mekânında buluştular, bir 50'likrakı söylediler. Hüseyin mezelere getirdi. Şevket meze tabaklarından bola servis ettikendi tabağna. "E nasılsın?" diye sordu.

"Bilmiyorum ağbı," dedi Behzat Ç.. "Bazen ölesiyse canım sıkılıyor. Bekli de yaşlandım artık. Şu rakadan bileesski kadar tat almıyorum."

"Behzat vakit varken sızlanmayı kesde tadını çıkarmaya bak," dedi Şevket. "Şurada ne güzel ağbı bir kardeş oturmuşuz, daha kaç akşam böyle karlıklı oturalabileceğiz. Ne yaşasam kârdır diye düşünüyorum ben artık. Vakit varken hayatın tadını çıkarmalı."

Tanmadığı bir numara Behzat Ç.'yi arıyordu, açp baktı. "Ben Naciye," dedi arayan. "Azz Restoranı?"

Behzat Ç.'nin aklına Naciye'ye telefonunu verdiği geldi. "Şöyle Naciye," dedi. "Seni dinliyorum."

"Telefonda olamaz. Buluşabilir miyiz?"

"Sakın ha işim çıktı deme şimdi," diye araya girdi Şevket.

"Buluşabiliriz amaşımıdideğiz," dedi Behzat Ç.. "Ben seni bir iki saat sonra arayayım."

Şevket'le Behzat Ç.'nin yerinde iki saat daha oturdular. Rakıyıçince biraz gevşemişti başkomisler, ağbısına teşekkür etti ayrılmadan önce. Sarıdılar. Behzat Ç., Naciye'nin yanına gitti.

"Ben sizekil buluşmamda söyleyemedim ama biliyorum," dedi Naciye. "Cinayeti mekânın sahipleri Sacit'le Orhan işledi."

"İlk başta niye söylemedin?"

"Korktum."

"Ah be bacım, sen deher şeyden korktum korktum diyorsun parça parça bilgi veriyorsun. Ben şimdiansa nasıl inanayım?"

"İnanın. Onlar işledi cinayeti, seslerini duydum. Ama benim söyledimi sakın söylemeyin onlara. Bende başka yerde iş bakıyorum zaten."

Behzat Ç. ertesi gün Savcı Belgin'in odasına girdi.

Durumu ızah etti. Savcı Belgin kollanını masanın önünde kavuşturdu. "İyi güzel anlatıyorsun da Behzat," dedi. "Ortada birşey yok. Sadece bir ihbar var. Benşimdi sadece o kadının sözüne inanıp iki kişi hakkındanasıl tutuklama işlemiyle mahkemeye basıyayım."

"Kadın kendinden çok emin," dedi Behzat Ç.. "Ben de senelerdir buşin içindeyim. Bazen böyle olur. Olaylar böyle aydınlanır."

"Benim tutuklama yapabilirim için senin bana bir şeyler daha getirmem lazım," dedi Savcı Belgin. Arkasına yaslandı. "Şimdi kıbalırsın," diye ekledi. "İfade için bekleyiler var."

Erhan, Behzat Ç.'yi savcının odasının önünde bekliyordu, yanında Harunda vardı. "Ben konuyu biraz daha aydınlatayım," dedi Tunç. "Tunç, Behzat Ç. kaybolduktan sonra gün saatda anine buluştu. Bu başırsuunda bulunmuş ama kansı bulunmamış. Bence

bu kadını da biraz zorlamalıyız."

"Kadını zorlanız," dedi Behzat Ç.. "Yıki फिर. Arma önce Tunç Yaman'ın anne babasını görelim. Belki onlardan da bir şeyler öğrenebiliriz."

Tunç Yaman'ın anne babasının evleri incek tarafindaydı, onları görmeye gittiler. İkiside kendi hallerinde emekli insarlardı. Tunç'un annesinin gözleri dolmuştu. Çocuklanna iki sene önce o gün ne olduğunu bilmiyordı.

"Tunç'un kansı siziaradımı kocası kaybolduktan sonra?" diye sordu Harun.

"Hayır," dedi Tunç'un annesi. "O kadın zaten sorunlu bir insan. Tunç'unumuda başını verdi."

"Bu konuda bize söyleyebileceğiniz başka bir şey var mı?"

"Tunç'la süreklı kavga ederlerdi. Başının etini verdi oğlumun. O kadandan herşey beklerin."

Sıra Tunç'un kansını görmeye geliştı. Kadının evi Kurtuluş'taydı. Hanunepik aracı orafada doğru sürerken Behzat Ç.'ye döndü. "Ne düşünüyorsun ağbı?" diye sordu.

"Bu kadın şüpheli olabilir," dedi Behzat Ç.. "Direkt emniyete dava etelim, orada görüşelim."

Boylece Tunç'un kansı Selma'yı verestoran otahileri Sacit'le Orhan ıtekar emniyete davet ettiler.

"Sen Sacit'le Orhan'ı tanıyor musun?" diye sordular Selma'ya.

"Sacit'i tanıyorum," dedi Selma. "Orhan'ı o kadariyi tanımam, birkaç sefer selamlaştık o kadar."

"Senin Sacit'le işkin varmış," dedi Behzat Ç..

"Bunu nereden biliyorsunuz?"

Behzat Ç. atığı zarfın tutmasına sevidi.

"Biz herşeyi biliyoruz," dedi. "Sacit'le beraber Tunç'lu öldürmüşsünüz o gün restoranda."

"Ben birşey yapmadım."

"O gün olanları anlat."

"Anlatamam," diyeip ağlamaya başladı Selma. Onun soluklanmasi beklediler. Diğer yandan Sacit'le Orhan emniyetin stresine dayanamamış birbirlerini suçlamaya başlamışlardı.

Sonunda üçü de çözüldü. Sacit'le Selma'nın ilişkisi vardı. Tunç bu ilişkiyi duyduğunda çılgına dönmüştü. Silahını almış Sacit'in dükkânına gitmişti. Sacit dükkân kapandıktan sonra Orhan'ın da yardımıyla Tunç'lu etkisiz hale getirmiş sonra da boğma teliyle boğmuşlardı. Tunç'un cesedini Sacit, Orhan ve Selma beraber ortadan kaldırmışlardı.

Ertesi gün yer gösterme işlemi yapıldı. Zanlılar Tunç'lu gömdükleri ormanlık araziye götürüldüler. Savcı Belgin de oradaydı. "Nihayet banadedikodular dışında bir şeyler getirebildin," dedi Behzat Ç.'ye.

"Elmizden geleni yapıyoruz," dedi başkomisler.

Sacit, Orhan ve Selma tutuklanma talebiyle mahkemeye sevk edildiler, aynı günde tutuklandılar.

Adliyeden çıkıktan sonra Behzat Ç., Erhan ve Harun çay içmeye gittiler. Erhan cinayet büroya geçmek istediğini söyledi. Behzat Ç.. "Bunun için biraz erken Erhan," dedi. "Güven timinde birazdaha geç, orndan sonra bizim yanımıza gelisin."

Erhan bu duruma üzülmişti ama belli etmiyordu. Behzat Ç. elini onun omzuna koydu. "Benymiş be senedir bu baktan işin içindeyim," dedi. "Cinayetlik çok affedersen orospuluk gibidir, insanın kanına bir sefer buluşu m'bi daha çıkmaz. Sendaha gençsin, önündeuzun biryol var. O yüzden kendine birazdaha zaman ayır."

"İyi," dedi Erhan.

Birçay daha söylediler.

Mekânın sahibi kim, onunla görüşmeye geldik.

1980...

TUTUCULUK
HEP ELESTRİDİNİZ
BAZEN YUMUŞAK,
BAZEN DE SERTSE,
MERAMINIZ
NEYDİ?

TUTUCULUK, ULUSLARA ZAMAN
KAYBETTİRMENTEN BAŞKA HİKAYE
İSE YARANMIYOR. ULUSLAR BÜ ZAMAN!
YITIRIRKEN, HERVİS MARCEL PROUST
DEĞİL, KAG KUSAKLAR ZİMAN OLUYOR.

1986...

OVAL OVAL
BAKMA MENTES,
SÖZ HER NEYİ
SORACAK
İSEN?

AKA İKİLEST
SÖZÜBİLİR Mİ
SİZCE?

O KADAR UZUN
SÖZÜMÜ DEĞİL AKŞ
DEĞİŞTİRİP METEOR
GÖRÜŞMƏSİ.

CARPHİSA
GİZEL VE FRAK
SÖZÜMÜDE METE
BİR YANLA, OR
BİR YANLA

2007...

NASIL
OLURDA
APATILAR
GƏLEBƏ
GƏLİYOR...

APATILAR HİÇ
VAKIT KAYBETMƏZ,
BAŞKILARININ VAKIT
KAYBETMƏSİNƏ SƏBƏP OLUR
VƏ BÜ KİNDƏ HƏR
HƏRİ ÇƏTİRDİR.

2021...

HER ŞEYİ
GÜLNEBİLİR
Mİ?...

BÜ "ŞEYERİN" NE
KADAR "HER" OLUĞUNA
BAĞLI. BÜTÜN "ŞEYER"
"HER" İSE, BÜT HƏPSİNİ
GÜLNEBİLİR.

İNSAN GÜLEN
HİYYAN MƏDƏN.
BÜ ZƏLLİĞİNİZİ GƏNİ
CİKARMAHIVIZ.

SÖZ
BİR ŞEY...

TƏPƏMİZİN TÜM
KİSİMLƏRİNƏ, HƏTTA
HƏSƏNİSƏ HİTƏBEN
NE SÖYLƏMƏK
İSTƏRİSİNİZ?

BÜ GÜLNE
DƏN YASADİGİNİZ
GƏNİ SÜRDÜRMEYİ
DÜŞÜNÜYORSANIZ
YASANTINIZI, SİZİN
İÇİN GELECEK
ZAMAN YOK
DƏMƏKTİR.

31.akbank caz festivali

AKBANK
SANAT

YENİDEN
ŞEHRİN
CAZ HALİ

1-10 Ekim 2021

KUŞLARIN DANSINI
ALP ERSÖNMEZ'DEN
DİNLE

Pozitif **biletix**
Sponsorluk

www.akbankcaz.com

SİBEL ORAL

Mehmet! Babasının şiirinde Memet. Çocukluk mektuplarında Mehmet Andaç. Bir ara Mehmet Andaç Borzecki. Sonra Mehmet Ran, arada bir yerde Mehmet Hikmet. Ölüm haberinde Nâzım Hikmet'in oğlu. Sıradan bir Mehmet olamayan, buna izin verilmeyen bir Mehmet.

İŞİTİYOR MUSUN MEMET?

"İnsanın hayatı, yenileceğinden hiç şüphe etmezsiniz, varolmaya çalışmak için harcanmış bir çabadır." (Arthur Schopenhauer)

İnsanın hayatı çok sıradan başlar. Bir kadın ve erkekten olur; kadından doğar. Adı ve soyadı olur. Doğduğu ülke ve ülkenin içinde bulunduğu dönem, insanın o çok sıradan, herkes gibisiyet şeklinde başlayan hayatında birçok şeye yön verir.

Baban Nâzım Hikmet, doğduğu ülkenin vatan haini, kaçak şairi ama yıllar sonra kahramanı olursa; babandan oturu doğduğun annen Münvever Andaç devlet kayıtlarında kaçak, kızıl komünist şairin "metresi" olarak geçerse; doğduğun günü takip eden on yıl boyunca evinin önünde polis gözetiminde yaşarsan; annenle ülkeden kaçmak zorunda kalırsan ve kaçtığın ülkede de ajanlar tarafından her adımı takip edilirse hayatında hiçbir şey sıradan olmaz.

Ama hayat devam eder: Sıradan başlayan hayatın masasına verilen adın senindir ama bir ükeye bağlı kimlin, pasaportun olmayabilir. Kimiğinde baba hanesi boş olabilir. Babahâne Haneboş, Lafaz boş.

Ama sen çocukluğunda polislerin seni ve anneni gözlediği bahçede ki ağaca tırmanıp **"Benim babam dünyanın en büyük şairi"** diye bağırabilirsin. Duydunuz mu?

Hanendençlik yükseliyordurama boşluğa.

Önce vatan hainlama sonra aynı vatanın kahramanı ilan edilen babanın vatanşız bırakılan çocuğu olabilirsin. Ve hatta yıllar sonra da vatan hainliğinden kahramanlık mertebesine ulaşan babanın ona sahip çıkması hain oğlu da olabilirsin.

Olsun, devam edelim.

Sen ülkeler arasında kendine sürekli yeni bir hayat kurmaya çalışırken babana hain diyene senin normal bir çocuk gibi büyümene izin vermeyen ülkenin gazetecileri seni rahat bırakmaz. Sen onları masana buyur etmişken ergen öfkenin peşinden masana ilgili ağzından manşetlik laf almak için elindeki kalemi bırakmaz; her dediğini yazar ve sen pışman olacağın tüm o sözleri söylerdin.

Mehmet!

Babasının şiirinde Memet:

Çocukluk mektuplarında Mehmet Andaç.

Bir ara Mehmet Andaç Borzecki.

Sonra Mehmet Ran, arada bir yerde Mehmet Hikmet.

Ölüm haberinde Nâzım Hikmet'in oğlu.

Sıradan bir Mehmet olamayan, buna izin verilmeyen bir Mehmet.

Kalbinin marazı da gözlerinin mavisi de babasından bir Mehmet.

Kiminin haini, kiminin kahramanı, dünyaca ünlü şair babasının cesedi başında üzerine kapanıp ağlaması diye büyükleri tarafından omuzlarından tutulan Mehmet.

Ama en sonunda dünyaca ünlü şair babasının ölü yanına kondurduğu öpücükten sonra hıçkırıyla ağlayan bir Mehmet...

Bu acıyı kimsenin yazmadığı, düşündüğü Mehmet!

"Zaten o Memet'li şiirleri de diğer Memet'e yazdı, onu oğul olarak kabul etti" diye üzeri çizilen bir Mehmet.

Üzeri çizilirken o da elinde fırcasıyla talvın yüzüne kendi dünyasını çizen bir Mehmet.

Resimlerine imza atmayan Mehmet.

Şiirlerini yakan Mehmet.

Mehmet, çok Mehmet.

"İşitiyor musun Memet!"

Ama Mehmet sadece bir zaman hain, bir zaman kahraman olan babanın değil, bir annenin de oğlu. Münvever Andaç'ın oğlu Mehmet.

Yazsın tarih: Bir çevirmen, bir entelektüel, bir emekçi, bir anne: Münvever Andaç.

Yıllarca hem siyasi hem de toplum baskısıyla ayakta durmaya, çocuklarını büyütmeye çalışan, yarı yolda polis gözetiminde, yarı yolda bir Orhan Pamuk'un, Yaşar Kemal'in,

Nâzım Hikmet'in kitaplarını çeviren, durmadan çalışan, hayatı boyunca kitaplara kapanan bir annenin oğlu Mehmet...

Oğlunun babasının vebüyük aşkının cesedi başında dımıldık duran, onun "hainliğinin yükünü çekmiş" ama "kahramanlığından nemalanmamış" bir kadın oğlu Mehmet.

Ülkesine, ülkesizliğine, bir dönem yaşadığı Lehistan'a, komünizme, solculara, ideoloji oportünistlerine öfkeli bir genç Mehmet. Sıradan başlayan hayatı boyunca kendine kapanan, kendini saklayan, meşhur fetişlerinden; annesinin gebe kalma tarihleriyle babasının hapistekideği ayları hesaplayarak "Münvever Mehmet'e hapishanede hamile kalıyor" diyenlerden uzaklaşarak bir hayat yaşamaya çalışan ama ana rahimine düşmesi ve oradan çıkması dışında hayatında hiçbir şeyin sıradan olmadığı, olmadığı Mehmet.

Sadece Mehmet.

"İşitiyor musun Memet?"

Hadi!

Tanrıyalım bu sefer birbirimizi. ✱

Doğduğu ülke ve ülkenin içinde bulunduğu dönem insanın o çok sıradan, herkes gibi eşit şekilde başlayan hayatında birçok şeye yön verir.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

YALIN ALPAY

İlişki, bütünü, parçaların toplamı olmanın ötesinde bir yapı olmaya zorlayan güçtür.

YAŞAM BİR İLİŞKİLENDİRME DİR

İlişki

İlişki, bütünü, parçaların toplamı olmanın ötesinde bir yapı olmaya zorlayan güçtür. Bütün, parçaların ne olduğundan çok parçalar arası ilişkinin niteliği ve sonucudur. İlişkinin niteliği parçalara atanan anlamları da sürekli bükür. Parçanın ve bütünün ne olduğunu ilişki belirler.

İlişki, bir nesnenin kendi başına sahip olduğu bir özellik değildir. O ancak nesne, başkalarıyla birlikte düşünüldüğünde ortaya çıkar. Bu yüzden ilişki parçaya değil, bütüne ilişkindir; bütünü oluşturan parçalar arasındaki her türlü etkileşimdir. İlişki, nesneler arası ve bağlamsaldır. Bu yüzden nesnede yer almaz. Nesnenin bittiği yerde başlar ve diğer nesnenin başladığı yerde biter: o nesneler arası kurulumu bağlamların niteliğini ve niceliğini belirleyen eklemlerme biçiminin adıdır. Bir atmosferdir; ele gelmekten kaçır. Gözlere ilk bakışta kapalıdır, fark edilmesi dikkat ve çaba gerektirir. İhsabeti şekilde saptanması ise nadirdir. Yanılgılara, indigemelere ve çarpıtmalara son derece elverişlidir. Ama olup biteni belirleyen de bizzat kendisidir.

Fikir

İlişkinin algılanma biçimi de bütüne ilişkin "fikirin" oluşumudur. Bu anlamda nesnelere dair fikirler, soyutlamanın türevleridir: dünyayı, bütünlüleri kuran parçalar arası ilişkilerini ya da görünmez bağları yorumlayan fikirler aracılığıyla görürüz. Yaşam, parçalar ile bütünlük arasındaki ilişki biçimlerine ilişkin ürettiğimiz fikirlerdir; o, zorunlu olarak bir tahayyüldür.

Bu tahayyül, bir ideal form peşinde koşan ve onu bulduğunda katlanas bir yaklaşımdır. Zira parçalar arası ilişkiler, parçalara her bir dikkatli müdahalede değişirler. İlişkilerin değişmesi ise hem parçaların hem de bütünün başka bir varlık olarak algılanmasına yol açar.

TÜM SİSTEMLER AÇIKTIR

Bütünün dikkatli müdahaleleri reddeden bir kapalı sistem olmayı tercih etmeyin. Dahil sistem içerisindeki ilişki biçimi, yeniden düşünülür.

parçalar arasında bir ayrılıp yeniden birleşme de tüm parçalar arası ilişkileri değiştirir. Hareket, parçalar arasındaki ilişkinin biçimini değiştirdiğinden, her hareket, bütünün yapısını da dönüştürür. Hareket, ilişkiyi, ilişki de bütününe parçaları yeniden üretir. Bu ilişki biçimi değişimi de hem parçaların hem de bütünü değiştirir. Böylece bir zamanlar dışı kapalı bir sistemi arzulayan bütün, dönüştüğü bütünlerden birisinde, belki de daha ilkinde dışı açık bir yapıya evrilir.

Bir futbol takımı ile alalım. Bir oyuncunun (parçanın) pozisyonlarındaki değiştirilip, pas ilişkilerinden tanımlarsanız, bu artık başka bir takımdır (bütün). Oyuncular da ilk takımı oluşturan

parçalar değildir; dönüşümlerdir. Bir önceki bütüne forvet olan bir parça, yeni bütüne sağbek olmuştur. Tüm oyuncuların/parçaların yeni değiştirilip, yeni bir ilişki ağına sokulmaları takımı/bütünü de bambaşka veyen bir şey kılar.

Bütünü tanımlamada ki ağırlık merkezi parçaların ne olduğundan çok, parçalar arası ilişkidir. Soyutlama, somut olanı aşar, ilişki biçimi, parçayı ve bütünü kendi algoritması bağlamında tanımlar.

ÖZET

- 1) Parçaların toplamının bütünü oluşturdugunu düşünürüz.
- 2) Oysa bütünü oluşturan parçaların toplamı değil, aralarındaki ilişkinin biçimidir.
- 3) İlişkinin niteliği, parçaların ne olduğuna hakkındaki görüşümüzü de yönlendirir ve değiştirir.
- 4) Sonundaki ilişki, parçayı da bütünü de tanımlayan şeye dönüşür.
- 5) Parçalar bir araya gelmeden önce olmayan bütünü ya da henüz parçalanmamış bir bütünü belirleyen şey onun ne olduğu değil, ilişkiye geçiş biçimidir.

Ötaporreler

BENOÎT HAMET

Hiçbir şeyden öğrenmedim yazarak öğrendiğim kadar.

Adalet Ağaoğlu

İnsanın yararı sağken iyileşir Sağken omuz silkersin bunca engelle

İnsan yaşarken varır bir ölmezliğe.

Metin Eoğlu

Herkese kafayı yedirdiler bu ara. Kafayı yemeyenlere selam olsun...

Levent Kırca

SELÇUK
ALTUN

Kıtap İçin · 221

"Ne var yanı park olduysa eski mezarlık" demiş şair.
Sonra o da gitmiş o mezarlıkta bir yere yerleşmiş.

BU ÜMİT OLMASA İÇİMDE, BURALARDA BİR GÜN BEKLEMEM

"Örnek eğitmen Hüsamettin Altun'un ansısına saygıyla"

5321- Sinema yıldızı Sharon Stone'un (doğ.1958) "The Beauty of Living Twice" (iki Kez Yaşamamın Güzelliği) adı özgeçmişini kitabı olarak derhal imzalı bir kopya edinim. IQ'su 154 olan (normali 105) Florida/İsviç krması kadın yazdıklarını ve sağlık sorunlarıyla bebellemesi merak ediyor-dum.

Sharon Stone 32 yaşındayken, kendinden önce 12 kadın yıldızın onayını reddettiği, Basic Instinct (Temel İçgüdü) ile şöreti yaladı. Arkası arkasına çevirdiği filmleri önemli ödülleri kazandı ve Oscar'a aday gösterildi. Kırklı yaşlarında önce meme kanserinden kurtuldu, ardından beyininde ortaya çıkan rahatsızlıktan dolayı ölümcül ameliyatlara geçti. Kendisine gelmesi yıllarını aldı, gündemden düştü. İki evlilik geçirdi ve servetinin önemli kısmını kaybetti. Yılmadı, kadın ve çocuk taciyleyişi uğraşan derneklerde çalışmaya başladı ve Nobel Barış Ödülü'ne aday gösterildi. Yoksullukla mücadele ediyor. Fotoğrafik hafızası vardı, dört yaşında okumayı söktü, beş yaşında Edgar Allan Poe'nun "Annabel Lee" adlı şiirini ezberliydi. Kitap pek şuya sabuna dokunmazken imzası da çok çekiciydi...

5322- Dağstanlı akademisiyen Nadia Camukova'nın (doğ.1976) IQ'su 200'dür, dünyanın en zeki insanları arasında. Türkçenin sekiz lehçesine hakim olan kadın Bağçeşehir Üniversitesi'nde görevliydi. Voltaire, Shakespeare, Galileo Galilei, Kopernik, Newton ve Leonardo da Vinci'nin IQları 200 dolayındayken, Albert Einstein'inki 225'tir. Einstein ev telefon numarasını bilmez, nedenini sorularla, "kend kendimi aramıyorum ki" buyururmuş.)

5323- IQ bir zekâ katsayısı ölçüsüyken, EQ duygusal zekâ (akıl) anlamına gelir, sayısal karşılığı yoktur. EQ'nun önemli insanın yıllar içinde bulunmuş geliştime potansiyelinin çok daha yüksek olmasıdır.

5324- Kuresel kültürüze:

William Faulkner her yıl en az bir kez "Don Kışot'u" yeniden okurdu. / Robert Kolej'in kurucusu Yusuf Hamlin (1811-1900) ile Abraham Lincoln'un başkanı yarımcısı Hannibal Hamlin (1809-1891) kuzenlerdi. / "Akili insanlarda rastladığım nadir şey mutluluktur," dedi Ernest Hemingway. / Fyodor Dostoyevski'nin babası alkolik, annesi kronik hasta, kendisi saral ve depresif. / Marcel Proust'a göre en büyük mutluluktur anınsinden uzak kalmayı. / "Rembrandt büyük, Mozart büyük fakat büyük film diye bir şey yoktur" derdi büyük aktör-Markon Brande...

5325- "Ölümsüz Oyun"dan - Oktay Akbal, Yazko-1991 Mehmet Ali & Akşamsefası

Otuz kırk yıl önce Zincirlikuyu kentin çok uzanında bir yerdi. Şişli'den yürüyüş yapıp. Mecidiyeköy, adı gibi bir köyü, dutluklar, kahvelere dolu... Tektok evler, daha doğrusu köşkler... Zincirlikuyu'ya geçtik mi, Maslak başladı, bomboş insan sayılarına... İşte Zincirlikuyu Mezarlığı bu yüzden yapıldı kentin en uzak yerinde... Bir de ne görelim, yıllar geçmiş aradan, Zincirlikuyu neredeyse kentin göbeğinde kalmış. Yarn o uzaklar da yakın olacak, ölümlere yer kalmayacak, neredeyse dilere de! "Ne var yanı park olduysa eski mezarlık" demiş şair. Sonra o da gitmiş o mezarlıkta bir yere yerleşmiş.

5326- 30.04.21 tarihli Hürriyet'te bazı ünlülerle, "17 gün sürecektir dışarı çıkmaya başladık, gelmesi yapacakları" sorulmuş. Çok satar yazarlardan A.U. Haziran'da çıkacak kitabının son okumalarını yapacağını belirterek eklemi: "Hellenistik dönemi anlatan bir kitap olduğu için, Türkiye turizmi açısından çok önemli."

(İyi niyetli yazar yoksa kitabı okuyan soluğu Bergama'da mı alacak sanyor?)

-İcabı olup olmadığı tartışılabilir. Ama icabı varsa feminizim fevkalâde güzel bir şeydir.

5329- Duayen eylemci, doktor ve yazar. Mısırlı Naval El Saadaviyi (1931-2021) yitirdik. Altı yaşında yatından kaldırılıp sinnet edilince, onun feminizim mücadelesi başlamıştı. 1972'de yayımlanan "Kadın ve Seks" adlı cesur kitabı küresel bir kaynak. Bu yüzden işinden oldu, ölüm tehditleri aldı ve kâfir ilan edildi. Sosyalist, Tahrir Meydanı'nda Hüsnü Mübarek'e baş kaldıranlar arasında. 2004 cumhurbaşkanlığı seçiminde adaydı, 2008'de Mısır'da kadın sinnetleri onun sayesinde yasaklandı. Heba Saleh tarafından yazılan ama yazısında, "Bir zamanlar Mısır denince akla ilk şey gelirdi; pramitler ve Naval El Saadavi" demisti. (İngilizcede kitaplarımızı yayınevi grubundan çıktığı için gururlandırm. Anısına saygıyla.)

5330- Tarihimizde Garip Vakalar - Reşat Ekrem Koçur Türkiye'de ulema sınıfından asayirine ilk baston kullanan zat Abdülmazid devrinin seçkin simalarından Kethüdazade Hoca Mehmet Arif Efendi'dir. Zarafeti ile meşhur olan bu zata bir sofü "Bu kâfir değneğini niçin kullanyorunsun?" diye sormuş, efendi de gülerek "Üzülme... Ben onun Müslümanettim..." cevabını vermişti.

5331- Yazariğa dikey geçiş yaptıktan sonra okuma düzenine kaçınlmış değillikler geldi. Eskiden romanlarda başlıcaleştiriyi noktam kiminin uzun olduğunu. Artık yazarlar bir okuyorum ve okur olarak bu durumdun rahatsızım.

5332- Kitap önerileri:

Kınaladadı Ermeniler Konuşuyor - Der. N. Avcı, R.S. Plütyan, HDV Yay. / Zamana Değer Katanlar - A. Alp Bolukbaş, İ.B.B. Kültür / Hasan Ali Yücel - Tanıl Bora, İletişim / Mezhaba Beş - Kurt Vonnegut (Cev. Hamd Koç), CAN / İsa'nın Çocukluğu - JM Coetzee (Cev. Bülent O. Doğan), CAN / Halk - Jan Morris (Cev. Çiğdem Erkal), Kolektif / Davalar - Elias Canetti (Cev. Mustafa Tüzel), Ayırım / Son Ayakta Kim Geldi - Ozan Torun, İletişim / Trakus, Türkiye'nin Kuşları - Ed. Ömer Furtun, İş Kültür / Dügmelek, Deri, Koordinatlar - Nihat Özdal, Kirmizeki / Köprülere Şiirler - Atao Behramoğlu (Desenler - Salı Turan), Tekin Yayinevi / Tadmik Yazılar - Engin Akın, Doğrudan Yayıncılık...

5333- Vespasiano da Bisticci (1421-1498): Floransalı tutkun bir kitapçı, tipografici ve yazari. Başta Vatikan Sarayı olmak üzere kralırlara, papalalara soyularla kitap bulur olara danışmanlık yapırdı. Yazarların kitaplarındaki yazari, dönenimin atmosferini gerçekçi bir yaklaşımla yansıttı. Gün süğna karmadığı

5327- Kitap İçin'lerde bir zamanlar düşündürücü konular olursa Şişlikistan'a dönüşürüz diye yakınırdım. Artık girebilir misin, ağlar misin makamında olaylar ön parladı; İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu, Feth Sultan Mehmet Türbesine ellerini arkadan kavuşturarak gerekerek saygısızlıkta bulundu sayıa halkında bir yasal inceleme söz konusu olunca karar verdim, yeni eleştiri sözcüğüm "Trajikomikistan" olabilir.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://iranlib.org>

-Memleketinde petreci vardı da yerbet yapıp bir mi içti? -Mizah bir yummuktur, ne zaman kime vuracağı belli olmaz.

kendi yazdıkları 19. yüzyılda Kardinal Angelo Mai tarafından bulununca, Rönesans tarih kitaplarına kaynak oldu. Kurduğı kütüphanelere, katalog sistemi de tasarladı. Matbaanın icadıyla içinden soğudu, 1480'de kendini emekli etti. Asla evlenmedi, tekaşkı kitapları. "Matbaa işi kitapların arasında elyazması kitaplarını işi sızlar" demişti..

5334- Maksadını (şışırılmış yazılı habere duyurular:
-Bir trafik kazasına karışankadın, cinsiyetinin belirtmemesini istemiştir. (Sydney'de bir gazete)
-Cinsel taciz merkezine gönüllüler aranyor. (Surrey'de bir gazete)
-İkinci el otomobiller; aldatılmak için neden başka yerlere gideceksiniz? İlk bize gelin. (Oregon'da bir gazete)
-Lütfen cümle kapısını kapatmayın, anahtar kaybettik. (İrlanda'da bir otel)
-Telere dokunmak anında ölüm demekti, uyanya uymayan cezalandırılacaktır. (Bir tren istasyonundan)

5335- "Ben, SALI'den –
Sali Turan, 1998:
"Aranmış derin renkleri severim. Canlı, spontane, hazır renkleri de severim. Aramışların yannanları kavga olarak koyor, zorla kolayın, pişmişle ham tazeğin çatışmasını yaşıyorum."

5336- "talan ve haz", Hilmi Yavuz:

talan ve haz

yara gecesi, lanet gecesi...ve talan gecesi...hazda ölüm, ölümde haz? nedenolmasın?ben şirilerle ifraz edildim, lirikszlerde irin ve çiban...

durmadım, bir aşka yeltendim ve hazda dururken, ansızın kumpas üstüne kumpas! tekrar tekrar aradım gecesiğin güzeli. Hilmi bu, fih olmaz...

sonra? sonrası...kalpte yirine, aşkı nıydı!

5337- "The Doll" dan – İsmail Kadare, 2020: (Komünist dönemdeki Arnavutluk'ta)... Zazarlar okulunda bir anormalliği hissetmemiştim, cennetten çıkma gibiydi, yaşımama karşı koyamam bir değişikliğin telimisti. Roman, Yazma tutkusu galimati ile arzu arasında bir yerdeydi. Komünizmin bu okulu, en azından, edebiyata sahip çıkmak için değil de ykmak için kurmuştu. Demek ki ben bir acizmiş infazmangasının saldırdırın imha gördüğümün

Newa El Soudani

5338- "Bu ümit olmasa içimde / Buralarda bir gün beklemem." Necati Cumali

5339- EnginAkın birikimli bir gezgin ve duayan "gürme" yazardır. Önemli gazetelerde gusto köşeyazları kaleme almış, Açık Radyo'da program sunmuştur. Türk-Yunan ve Osmanlı mutfağınadair kitapları İngilizceye çevrilmiş, ödül kazanmıştır. Engin Hanım'ın saygın dergilerde ve New York Times'ta Türk mutfağından tanrıfları yayımlanmıştır. "Tadimlik Yazılar"da onun 30 yıllık birikiminden seçmeler var. Kıvrak veyalın bir üslupla kotarılmış bir kaynak kitapolduğu görülmüştür.

5340- "Sordum" – Feriha Büyükalın, 1992:

Soru: İlkokul sonrası

Galatasaray'a mı girdiniz?

Oktay Akbal: Galatasaray'a geçmedim, çünkü Fenerbahçe takımı tutuyordum. O da aynı bir konudur. Babam çok istedi, ben "gitmem de gitmem" diye tutturdum. Sporla ailekam yokama Fenerli'yim diyeGalatasaray'a gitmedim.Eğer gitseydim çok ünlü kişilerleaynı sınıflarda olacaktım. Turan Güneş, Feyzioğlu, M. Toker gibi... Nadir Bey'in de talebesi olacaktım. Saint Benoit'yağırdım. İki sene okuduktan sonra babam öldü. Malum paralı mektep, bizim para verecek halimiz kalmadı. Annemle yalnız kaldık. Dayım Paris'te müstearı, sonradan da sefir oldu; o yardım ediyordu. Babamserbest avukattı, öldüğünde sadece bir kramiye verildi. Süleymanbıbam eski valilerden Nazır Hazım Bey'di. Türk edebiyatında ilk köy romanı yazmış bir kişi. 1939'da tekrar milletvekili oldu. Bizce o da yardım ediyordu. Babamdan kalan kramiye ile Fatih'te bir ev satın aldık.

Öğretmenlikten Sınavsızdaki İngilizce öğretmenliği. Böyle geçti o günler

KİTAP İÇİN 4 ÇIKTI!

Aforizma, alıntı, alışı, anı, bilgi, eleştiri, günlük, gözlem, haber, kıssa, kinaye, nükte, öneri, polemik, sor(ğu), tepki, yanıt...

Selçuk Altun'un 2004'ten bu yana süren aylık yazılarının

2013-2015 dönemine ait olanları

Kıtap İçin 4'te bir araya getirildi.

"Başucu değil bir başıçı kitabı!"
k. İskender

Kıtap İçin 4
Selçuk Altun
400 sayfa, 28 TL

TÜRKİYE \$ BANKASI
Kültür Yayınları

Ücretsiz PDF Kıtap Arşivi - <https://rantey.org>

Instagram: @turkbankasi.kultur.yayinlari

Mehmet Ali & Akşemsel

BAHARERİŞ

Dâhice Dedikodular-6

Yoklama çağlar boyu sürdü, isimler değişti, hikâye değişmedi: Dehâ asla cezasız kalmadı, cezasız kalanlar da asla dâhi olmadı.

İCAT ÇIKARANLAR SINIFI

Okulun ilk günüydü. Bodrum katındaki loş, rutubetli sınıftaki çocukların ortak bir notkısı vardı: Hepsî "sorunlu" ydu. Sürekliliçat çkanyor, öğretnlenle illallah dediriyorlardı.

Sınıfa giren öğretmenin yüzü asıldı. Okul yönetimi bu haylazları sadece onun yola getirebileceğini düşünerek bu zorlu görevi ona vermişti. Kararıydı, görevinin hakkını verecekti. Selam sabahlavakit kaybetmeden konuşa girdi:

- Bu yıl öğretmeniniz benim. Adınızı okuyunca elinizi kaldırı. Kim kimmiş bilelim, gardımız baştan alalım

Yoklama isteseine baktı:

- Charles hanginiz?
- Benim öğretmenim.
- Niye buradasınız?

- Küçükken her şeyi çok yavaş öğreniyordumşım. Şimdi de kötü bir öğrenciyim. Daha doğrusu okuldaki konularımı çekmiyorum. Okulda şır yazmak önemli. Tembel değilim, şır dışındaki konulara çok çalışıyorum. Hiç kopya da çekmedim. Ama öğretmenlerim ve babam zekamın çok düşük olduğunu düşünüyor.

- Sen öyle düşünüyorsun yanı!

- Doğaya, bitkilere çok meraklıyım. Babam köpek sevmekten, fare yakalamaktan başka bir şey bilmediğini söylüyor. Ailemizi rezil edeceğimşim. O tanıdığım en iyi kaplı insan ama bana haksızlık ediyor.

- Burada hakl olmasa burada olmazdın. Otur. Jamie. Sen niye buradasınız?

- Disleksi yüzünden. Okuma güçlüğü de dyorlar.

- Sende bir şeynaksık olduğu belli de...

- Herkes aptalımış gibi davranıyor, oysasadece farklı öğreniyorum. Dersin ortasında sınıfa gelen biri beni özeleğitirm dersiniç almayazdığını söylüyordu. Sınıftakilerdalga geçiyordu. Oysa iyi yapabildiğim başka bir sürü şeyvar.

- Neymiş mesele?

- Tat ve koku algım çok iyi. Ellerimle bir şeyler üretmeyi seviyorum. Okulda ellerimizi yazı yazmak dışında kullanmıyoruz.

- Okumayı beceremediğin surece şansın yok. Otur. Lui ve William. Tanşılıyor musunuz?

- Evet. İkimize bir test yaptılar. Testi geçenler Prof. Termanın araştırmasına dâhil edildi. 1528 çocuk seçildi. Onları hayat boyu izledik. Biz araştırmaya alınmadık.

- Ne testmiş bu?

- Adı IQ testi. Zeka testmiş.

- Eh, zeki olsaydınız seçilirdiniz. Neyse, zaten Nobel alacak gibi bir haliniz yok. Maryam kim?

En önde oturan kız çocuğu elini kaldırdı:

- Buradayım. Matematikte "ümitsiz vaka" olduğumu söylüyorlar. Halbuki geçen gün kardeşimin verdiği dergideki zor matematik bulmacasını çözmeye çalışmak çok zevkliydi.

- Bu iş öyleyle, engelleneye olmaz kızm. Matematik ciddi iştir, kafa ister. Kız olduğun için matematiğin kötü olmasına şaşırmadım. Gerçi buradada matematiklen çakan Pablo da var.

Pablo onu duymamıştı. Harıl harıl bir şeyler çiyordu.

- Dünyadan Pablo'ya! Bakıyorum sanatınza dalmışsınız beyefendi, yeri zamanı mı!

- Ben her yerde her zaman resim çizebiliyim. Hatta başka bir şey yapmak istemiyorum. Çizerken dünyayı unutuyorum; açlığı, susuzluğu, zamanı... ve dersleri!

- Her an çizermiş, dersi unutuyormuş. Dil pabuç! İşte hep bu asiliğinizüzünden kaybediyorsunuz. Okul burası, resim atolyesi değil! Müzikten

resimden kimin kanı doymuş hem? Boş işler bunlar. Bırakkalemi, anlatılanları dinle.

- Ama çizerken daha iyi odaklanıp dinliyorum.

- Bana itiraz mı ediyorsun? Bir daha kimseden itiraz istemiyorum! Albert hanginiz?

Arkadan bir el kalktı

- Oğlum o saçlar ne öyle papaz gibi? Yarın doğru düzgün saçını tara da gel, düzen istiyorum bu sınıfta! Farklı olup öne çıkmaya çalışsani disipline gönderirim. Seni niye buraya attılar?

- Göreceli kavramlar. Bir öğretmenin "her çocuk kendi hızında ilerler" diyor.

- Görellik teorilerini kendine sakla, soruma cevap ver.

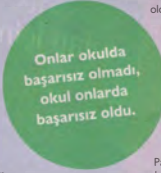
- Okumayı çok zor öğrendim. Matematik formüllerini de zor ezberliyorum. Yazı yazmayı sevmiyorum. Ben hayal kurmayı seviyorum. Bir ışık huzmesiyarında seyahat eden bir çocuk hayal ediyorum.

- Hayalperestliğin faydası olsa bu sınıfta olmazdın. Arkamı döner dönmöz dilini çıkardığını da görmedim sanma. Ne dalgacymışsınız siz ya, buraya topladıklarına şaşırmadım. Leonardo burada mı?

Öğrenciler pencereden dalgın dalgın dışarıya seyreden çocuğa iaretetti.

- Oğlum, ilginç bir şeyvarsayöyle biz de bakalım. Sorunun nedir?

- Her şeyi merak ediyorum, her şeyi denemek

GÖLŞEN İŞERİ

Ben ki tecavüzcüsüyle evlendirilmiş bir kadının çocuğu olarak doğmuşum ... Ben ki anneli bir öksüz, babalı bir yetimim... Ben ki annesi her gün babasının tecavüzüne uğramış bir çocuğum... Sen kimsin?

SEVGİSİZ BIRAKILANLAR

"Burası Seyrantepe. Burada Tanrı yoktur, her şeyimizi kendiniz görürüz. Devlet? Devlet henüz kurulmadı burada. Leğirlikçi kaçaktır, suyumuz yoktur, tuvaletlerimiz etrafı tahtalarla çevrili birer çukurdur. Ben Deniz Yıldız. Düşünleri sevmem çünkü felaketim olmuştur. Karabasanların bir düşün gecesi ruhuma musallat olduğunu yıllarca bilmedim, tıpkı onunla bir yangın yerinde tanışacağımı bilmediğim gibi. Ve kustum. Kusmak benim ikinci adımdır."

Gazeteci Demet Cengiz'in ilk romanı böyle başlıyor: Adımı Deniz Koydular. 1970'lerde Seyrantepe denen izbeyde başlayıp İzmir ve Streatham ile devam eden bu hikâye, aile içi şiddet, istismar, tecavüz, yoksulluk, yoksulluğun sevgisizlik üzerine yazılmış evrensel bir anlatı.

Deniz Yıldız'ın hikâyesi sadece Türkiye'nin kanayan yarasını değil, sevgisizliğin, nerede olursanız olun, insan hayatını nasıl parçaladığını anlatıyor. Peki romanın kahramanı Deniz için sevgi neydi?

"Sevgi, her biri ayrı büyüklüğe ve biçime sahip taşları bir arada tutan harçtır. Eğer harç yoksa, ayrı ocaktan çıkmış olsa da taşlar, bir arada duramazlar. Üst üste, yanyanadizilip anlamlı bir duvar olamazlar; yıkılırlar. Sevginin olmadığı yerde toplumun en küçük birimi aileyi bir arada tutar nedir? Hep birlikte yaşanan mutsuzluğa bağımlı olmak mı? Kolektif izdraptan keyif almak mı? Cinsel yolla buluşmın en korkunç hastalık olan akrabalardan iyileşememek mi? Hangi aşımaz çaresizlikti bizi aynı hücreye hapseten? Sırf aynı kadının rahmindeki yumurtalardan ve aynı adamın testislerinde üretilen spermlerden can bulmuş olmak kardeşliğe, ale olmaya yeter mi? Bizim evde kimse kimseyi sevmeydi.

BURADA BİR YOL MAHALLELERİ DE KADERLERİ DE BÖLER

1970'ler ve sonrası yani 1980'li yıllara geldiğimizde ülkenin kaderi gibi kentlerin de kaderi değişti. Demet Cengiz bu değişim ve dönüşen mahalleleri Deniz'in gözünden anlatıyor. Seyrantepe'nin "devletçi" yapısı tek bir yolla ayrılan Gültepe'nin "devletsiz" yapısıyla yan yana büyüyor. Roman boyunca ülkenin dönem dönem çalkantılı politik unsurları kendini belli ediyor. 80 darbesinin getirdiği ykım, değişim, dönüşüm ve ölümler, Deniz'in kendi yıkımlıya paralel ilerliyor. Adımı Deniz Koydular sadece bu ülkenin çocukları, gençleri için değil, Deniz yolunun keşittiği Streatham'a kadar uzanıyor. Yani James'in hikâyesine...

"Burası Streatham... Tanrı buraya çok lütfkâr davrandı

ama sana pek uğramadı. Bu yüzden inanmıyorsun ona. Devlet çokor ganizeancaksana karşı görevlerini yerine getiremedi çünkü evi yakmadın, kendine zarar vermedin; uslu olmanın acısını çektin."

Deniz yaşadığı mahallenin kaderine boyun eğmiyor. Kendini keşfetme yolculuğunda James'le tanıştığı Streatham sokaklarında sık sık kendisiyle yüzleşiyor. Ailesiyle, babasıyla, abaları ve kardeşleriyle. Sırtlan gibi kendisini keniren o çocukluk hikâyesini belki de bugün hiçbirimizin kendine dahi söylemediği derin yaralardan kan akıta akıttanlatıyor Deniz:

"..... Ben ki tecavüzcüsüyle evlendirilmiş birkadının çocuğu olarak doğmuşum... Ben ki annelidir öksüz, babalı bir yetimim... Ben ki babasının tecavüzüne uğramış bir çocuğum... Ben ki bari çocuk yaşta iki kere tecavüze uğramış bir zavallıyım... Ben ki annesi babasını öldürmüş bir garibim... Ben ki hayatı boyunca itelenmiş, sevilmemiş bir sefilim... Ben ki Nile'in terk ettiği birkuru topağım... Sen kimsin? Ben sende yıkılmazdım. Ama sende yıkıldım!"

Deniz ve James, iki ayrı ülkede ama sevgisiz ailelerin ortak acılarını taşıyorlar: "Coğrafya kadedir" sözüne, Zulfu Livaneli de ek olarak "dönem kadedir" diyor.

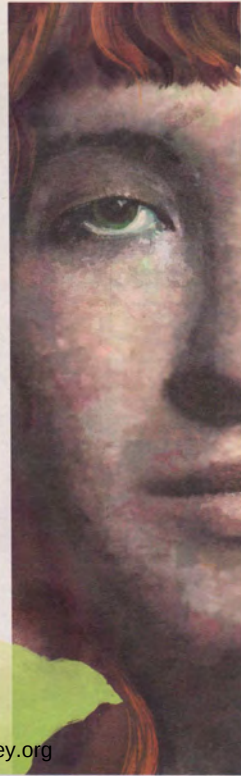
Deniz 1970'lerde yoksulluğun en dibindedönemin kaderini yaşıyor. 80 darbesi AKP'nin iktidara gelmesi Türkiye'nin kaderini nasıl değiştiriyorsa Deniz'in de kaderini değiştiriyor. Kardelen olması coğrafyanın kaderinden değil, dönemin kaderinden ileri geliyor.

Demet Cengiz acıyı üslubunu bu ilk romanda okurlarının buynuna kuşları dolayarak ifade ediyor. Roman boyunca "Deniz koydum adını, kederi bende kaldı" şarkı sözlerini geçiriyor sunuz içinizden. Deniz'in kederi değil, başarısı içinizde kalsın. Yoksulluğun en dibinden gelip, James'le hayatı keşিয়ে ve avukat kimliğininönümüze süren bir Deniz sadece algılanır.

Deniz'in aşkını ve kadınlığını keşfettiği yer de ülkenin panoramik hikâyesi de sizi sarıp sarmalıyor. Ama umutsuzluk yok diyor: Kentler hafızasını kaybetse de Deniz yaşamın ortasında çocuklara ve gençlere umut olmaya devam ediyor.

Adımı Deniz Koydular, Demet Cengiz'in deyimyle, "anneli öksüzler, babalı yetimler" için yazılan ve hepimize çok tandık gelen bu roman, değişen kentlerin, aynı olmayan sokakların, susulan sözlerin, susmak zorunda kalan insanların hayatını, Deniz'in yolculuğunu, dünyasına küçük ama derin bir yolculuk.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteay.org>

Okçu'nun yolu sonu olmayan bir yoldur.

Bir gün uzak diyarlardan gelen bir yabancı, ülkenin en mahir okçusu Tetsuya'ya meydan okur. Böylelikle okçuluk felsefesi üzerine büyüü bir yolculuk başlar. Paulo Coelho, yaşam felsefesini kurmacayla buluşturduğu *Okçu'nun Yolu*'nda hayatın her alanına uygulanabilecek bir öğreti ve ilkeler bütünü sunuyor.

PAULO
COELHO

*Okçu'nun
Yolu*

Çeviri:
EMRAH İMRE
İllustrasyonlar:
MURAT KALKAVAN

♥can
yayıncılık

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

SEYYİDHAN
KÖMÜRÇO

Seni sevdim diyemem, diyemem sadece seni sevdim:
Ağzının içinde incirin sütü, ben seninle maddeden kopup
mânâya bağlandım.

İNSANLARIN ÇOĞU YAŞANMAMIŞ BİR HAYATTAN ÖLÜYOR*

Yokuştan yukarı çıkıyorum. Buranın bir diğer adı ve anlamı da yokuştan yukarı çıkmak. Adım adım ilerleyip yanımdan insanlar, yanımdan arabalar, yanımdan sen hariç her şey geçince ben de, dünyanın camını çerçevesini yere indirmek istiyorum o esnada. Benim dışımda herkesin ne yaptığını çok iyi bildiği bu yola birazdan akşam inecek. Bütün dükkanlar kapanmış olacak. Sen yarın bilmem saat kaçta kadar çıkmamak üzere eve kapanmış olacaksın. Brazyan aydınlatması olan turuncu sokak lambalarının bende yarattığı tek başlılık, bu sokağın dünya üzerindeki tek başlılığına benziyor. Dünya durmuş bizi izliyor. Lambalar o yüzden aydınlandı. O yüzden çiseledi yağmur. Akşam bana ve bu sokağa yağmurla iniyor.

Seninle çok geçmedik bu sokaktan ama hep seninleymişim gibi yürüdüm.

Dikenli bir bitki gibi. Şimdi o sokağın başındayım ve sanki herkes gene ne yaptığını, ne yapacağını çok iyi biliyor da bir ben bilmiyorum ne yapacağımı. Bir ben bilmiyorum nasıl uyandım bugün, yüzünde hangi uykunun rüyası, gövdesinde hangi sabahın sıcaklığı var, bir ben bilmiyorum. Benimle konuştuğunda, ağzının kıyısında beliren bir çizgi vardı. O çizgiyi aldin benden. Aldın götürdün de ne yaptını sakti. Seni değil, ağzını değil, o çizgiyi arıyorum. O çizgiyi bazen arabaların toz dolu arka camını çiziyorum.

Herkesin ve her şeyin yuvasına yemini götüren karınca gibi usulca gidip geldiği bu yolda, bir akşam üzeri, yüzümden tam ortasına bakıp "ben akli başında olanları değil, kalbi yerinde olanları seviyorum" demişim. O zamanlar ağzının burnunu dağıtan bu cümleyi sonra her hatırladığımda, yüzümden tam ortasına esashi bir yumruk yemişim gibi çıktım dışarılara. Çıktım dışarıları ki dışarılar renkli, dışarılar dağılmış da beni yanısı toplamışlar gibi.

Senden sonra bu yolu kaç farklı gövdeyle geçtiğimi hatırlamaya çalışıyorum şimdi. Birkaç kez uçarak, çoğu kez süüne süüne, bazen yavaş yavaş, bazen telaşı. Kalbi yerinde insanlarla geçtiğim de oldu ama durup deli misin der gibi yüzüne baktığım insanlarla da geçtim bu yoldan. Her şeyi ikinci kez yapıyor gibiydim. Sen hariç her şeyin yanımdan geçtin. Sen hariç her şey geçti yanımdan. Kişin kişisi kar yağdığında, buz gibi havalarda, rüzgârlarda,

bu yolu yürürken senin şimdi sıcak bir arabada ya da sıcak bir battaniyenin altında olduğunu düşünüp öfkeleniyordum. Sana değil, sıcak olan şeylere.

Kar kapladı o kış yolları. Camın önüne oturup dışarıyı izlerken saatin geç, insanın yalancı, her şeyinartık uzak olduğunu anlatlık birbirimize. İki yıl aradan sonra gelmiştin evine. Beni hiç öyle görmediğini söylediğinde iyileşmiş bir yara gibiydin. Kendimden bir iz arıyordum evin içerisinde: Duvarlarda ben varken asılmış sonra da kaldırılmamış karmakarışık olan o resim. Yoktu. Onun yerine nakışla işenmiş bir

birile beraber girmenin kokusunu alıyordum burnum. Biryle buluşmak için dışarı çıkarken, aynadan kendine baktığın o son bakışla göz göze geliyordum. Nereye gidiyorsun diyordum sana, nereye!

Kar kaplamıştı o kış şehrin üzerini. Evine geldim. Sımsıkı giyinmiştin. Ağzının kıyısındaki çizgiyle kalbim gümbür gümbür uyuduğun odaya gittik. Yatağın yeri değişmişti. Çarşaf aynı değil, yorgan aynı değil, yastık başka ama tek kişilik yatak gene tek kişilik yatak.

Ekim ayıydı. Ne giyeceğimizi ve nereye gideceğimizi bilmediğimiz ilk günler. Hani uyanınca sadece birbirimizi sevdiğimiz dışınd bir şey hatırlamadığımız, bir şey düşünemediğimiz zamanlar. Gerçeğin ve esyanın

hiçbir kuvvetinin olmadığı, şehrin içinde bir nakış gibi yürüdüğümüz, sapsarı bir ovaya bakıp dünyanın ne kadar güzel olduğunu sandığımız günler. Güzelidi dünya, güzelidi sanmak, güzelidi, küçücük, pırlı pırlı. Ağzının sıyah olduğunu fark ettim. Sonra ağzının kenarında kimsede olmayan bir çizgi olduğunu, aslında o çizgiyle konuştuğunu, o çizgiyle düşündüğünü o zamanlar anladım.

Seni sevdim diyemem, diyemem sadece seni sevdim: Ağzının içinde incirin sütü, ben seninle maddeden kopup mânâya bağlandım. Unutmak diyorlar. Ekim ayıydı, nar yedik on gün. Bu dünyada seninle on gün nar yiyip duvarlara baktığımız kim unutsun? Ben mi, nar mı, duvarlar mı?

Bu sabah uyanışımda uyuduğun odadayım. Yatak yastık yerimde. İsmiymi yemeşli battaniye koyduğumuz o battaniyeyi de gördüğümü biraz feralhalda gövde. Birkaç kış o battaniyeye sarılıp uyumuştum. Sabaha karış üşüünce, ismini biraz yüksek bir sesle bağırarak, o yemeşli battaniyeyi getir misin dediğim o sabah, ismi yemeşli battaniye olmuş olan o battaniye. İyi ki yerinizdesiniz, iyi ki yerinde her şey dedim kendi kendime.

Sokağın başındayım. Senin hiç geçmeyeceğin o sokağın başında. Gövdesinde insanları çoğu yaşanmamış bir hayattan ölüyor* diye bir dize.

Sen geçme. sen geçmedikçe dünyanın camını dağıtacağım sapsarı bir ova var bu şehirde.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://ranle.org>

Yaslı yüreğimin utangaç itirafı: “SİZİ SEVMEKTE ÖLÜYORUM”

Nilgün Marmara

Hayat kışa,
Kuşlar uçuyor.

Korpus kabuğundan gemiye
binesen göbük ineesin.

Korpus Kabuğundan
Gemiler Yapmak

Hayat nefes aldığımız anların
toplumundan değil, nefesimizi kesen
anların toplumundan oluşur.

Aşk/Doktoru
Mitch

Her sabah kalktığımda, bu sorunun
doğru cevabını keşfe bulmuşuydum
diyordum. Yaptıkları; Rama ve Allah için
yapılmasaydı hâlbî bir anımsı olacaktı.

Söylediklerinden çok
söylemedikleriyle, baktıklarından
çok bakmadıklarıyla,
şen kahlkahalarla yahut biçimsiz
susukluklarla, herkes herkesle
baş etmenin ustası da sanki,
bir ben aralarında şaşkalo!

HÜZNÜN GÖRÜNMEZ PERVANELERİ

448.
Hüznün görünmez pervaneleri
Tersinegevdirdi ruh iklimimi
Kışın lirik ve manik
Yazın tuhaf ve depresif...

449.
Dışarda herkes üzerime gelir. Ya
da banaöyle gelir, bilmiyorum.
Belki de hiç kimse farkında bile
değildir aslında. Yanlarındaki nefes
alamıyorum, öfkeli yahut alaycı
bakışlara şeffaf vatesizmiş biçikler
fırlatışım benim paranoyamıdır
belki. Bilemiyorum. Bildiğim,
herkesverecek bir cevabım ve
alayıyla kavgaya edesim olduğu.
Ama ne o kadar takatim ne de
cesaretim var. Söylediklerinden çok
söylemedikleriyle, baktıklarından
çok bakmadıklarıyla,
şen kahlkahalarla
yahut biçimsiz
susukluklarla,
herkesherkesle
baş etmenin ustası
da sanki, bir ben
aralarında şaşkalo!
Bunca oyuna nasıl
başadığım, etim
ne budum ne? Halyle
bütün gün, her gün;
her bütüğün içimde tuta
tuta, aksamada büyüttüğüm
öfkemi bu garplardan çıkarıyorum.
Kitaplardan... Holden Caulfield'e
ergen ergen, Dorian Gray'la narist
narist, Selim Işık'la bacıklı acıklı,
Gregor Samsa'yla olumsuz olumsuz
kavgaya ediyorum. Ne kazanana var
bu savasın ne kaybedeni. Dünyanın
en zorlu ordularının namuzafer
komutanlarınız anlayacağınız. Halimiz
itten beter, keyfimiz paşadayok!

450.
O bayram çok sevimmeye niyet
etmiştim oysa. Olmadı...
Gölge, tam buraya yakışır bir şarkı
var mı aklında?
Yok!
Hiçbir yere yakışmayan adamlar derin
tuttuğunda tekrar tekrar kaşırlar...

miş! Ben demedim. Duydun mu
Gölge, ben demedim. Ben duydum.
Duyuyorum.

Bazen insan taş kadar aptal! Aptalım.
Aptalım. Aptalın Ben hariç değil Gölge.
Her şey dâhil.

İyilerden yeni bir niyet tuttum.
Gözlerimi yumup dilek. Mum yoktu,
çakmağımı yakıp üfledim. O bayram
çok sevimmeye niyet etmiştim,
Olmadı...

451.
"Islık bir yaprak gelip camın dışına
yapıyıyor. Kahveyumudamların
onu ve yağmur altında bir yerlere
kıştıran insanları izliyorum. Bir
kupa kahveyi bu şekilde daha uzun
süre içebilirsiniz. Geçekten...

Başka hiçbir şeyle
meşgul olmadığınız,
hiç ama hiçbir şeyle
uğraşmadığınızda
her ne yaparsanız
normalden daha
uzun sürer. Ne
demek istediğimi
anlamıyorsanız bir
aradeneyip görün..."

İyilerden
yeni bir niyet
tuttum.

Neredeyse 10
yıl önce bir ajanda
sayfasına yazmışım bunları.
Ben mi yazdım yoksa bir yerlerde
okuyup beğendiğim için mi almışım
hatırlamıyorum. Arama motorunda
epeydolandım ama bir şey çıkmadı.
O zaman neden nurnak var başlı
sönlü? Bilemedim. Teyse. Konuyu
değiştirdim!

Can sıkıntısı da böyle bir şey işte.
Herhangi bir nedene bağlı olmayan,
bir ruh halı yahut genel bir durum
haline gelen can sıkıntısıdır tüm
sıkıntılardan daha uzun ve kalıcı
olması bununla ilgili geliyorum
bana. Bir şeye bağlı olan ya da bir
şeyden kaynaklanan sıkıntıyla baş
etmek kolay (tabi baş edememek
de mümkün ama çok bir şey fark
etmez) ama kaynağı bizzat kendiniz
olan sıkıntı başka hiçbir şeyle
ilgilenecek kadar tederin edici
ve... Değirir.

ÖMÜR ÜZEL

CEM MANSUR, uluslararası alanda başarıya sahip bir müzisyen. İstanbul Devlet Operası, Oxford Şehir Orkestrası, Akbank Öz Orkestrası gibi pek çok büyük orkestrayı yönetmiş çok önemli bir isim. Türkiye Gençlik Filarmoni Orkestrası'nın da kurucusu ve şefi...

"BÜYÜKANNENİZ PİYANO ÇALMIYORSA SENFONİDEN KEYİF ALMAZSINIZ" YALANINA İNANMAYIN

'Duymak' ve 'dinlemek' arasındaki nüansları, hayatımıza mutlaka almamız gereken Mazartı, "Sanatta Devrim olmaz" diyen *gorstovinsky'nin* haklılık payını, Türkiye Gençlik Filarmoni Orkestrası'nı, Demokrasi Laboratuvarı'nı ve aha pek çok keyifli konuya Cemal Rejisi Rey Konser Salonu'ndan Genel Sanat Yönetmeni Cem Mansur anlattı, biz dinledik.

ŞEF, ESERİN YAŞAMASINI SAĞLAR

Dinleyicilerin arasındaimparatorvarsa bile sırtını dinleyiciye dönen ve orkestrada ses çıkartmayan tek kişiye "şef" denir. O şefiğibeni de çocukken merak ettiğim bir meslekti. Bu şef o çubukla ne yapıyor? Şef olmasa orkestra bir eseri çalamaz mı? Bu soruları ben de sordum. Orkestra şefinin amacı eserle ilgili bir vizyonu ortaya koymak ve o vizyonu hayata geçirmektir. Bu vizyonun içinde birçok detay var; eserin temposunu belirlemek, nüansları vurgulamak, duyulmayan noktalar varsa onları öne çıkarmak... Kısacası eserin yaşamasını sağlamak. Bunu birinin yapması gerekiyor.

HERKESTEN BAĞIMSIZ, HERKESE EŞİT MESAFEDİ

Antik çağlarda elinde bastonla insanlara şarkı söyleten birilerinin olduğu tahmin ediliyor. Ancak bizim bugün bildiğimiz anlamıyla orkestra şefiği 1800'ü yıllarda bugünkü haline geldi. Aydınlanmadan önce konser fikri yoktu. Daha çok soyulların hizmetinde çalışan bestecilerin daha küçük ortamlar için yazdıkları eserler mevcuttu. Besteci de orada ya baş kemancı olarak yer alıyordu ya da orkestranın başında klavsen çalarak kendini gösteriyordu. Fakat daha sonra orkestralar büyüdü. Müzik, ritmik olarak daha çeşitlendi.

hale geldi. Daha çok insan çalmaya başladı. Enstrüman çeşitliliği arttıkça çalarak yönetmek yeterli olmadı. Herkesten bağımsız, objektif, herkese eşit mesafede bir çift kulağına ihtiyaç duyuldu. Ve böylelikle orkestranın parçası olsa da bir yerde orkestradan ayrılan "şefler" ortaya çıktı.

İLK OTUZ SANİYEDİ ŞEFİN NOTU VERİLİR

Hazırlık safhası şefin en önemli safhasıdır. Şef, provada iyi bir vizyonu olduğuna orkestraya hissettirmeli. Profesyonel orkestralar ilk provanın, ilk otuz saniyesi içinde orkestra şefinin notunu verirler. Bu nedenle konserlere aylar öncesinden çalışmaya başlıyoruz.

"MÜZİKAL DİKTATÖRLERE PABUÇ BIRAKMAYIZ"

Rusya'da Bolşevik Devrimi'nden sonra "Biz kısıpoca çarı kıldım ettik, müzikal diktatörlere mi pabuç bırakacağız?" Orkestrada şef olmayacak" anlayışı gelişti. Bunun üzerine Moskova'da şefsiz şefleri bir orkestra kuruldu. Normalde üç provada çıkacak olan eser, yüz üç provada çıktı. Çünkü o kadar müzisyenin aynı anda aynı fikirde olmasına imkân yoktu. Bütün bunlar şefin önemini bir kez daha ortaya koydu. Çünkü müzisyenler bir tek kendi çizgisini görür ama orkestra şefi kışkırtıcı her şeyi görür. Şefeserin sadece ana melodilerini değil, o armonilerin nasıl oluştuğunu da ortaya koyar. Ve müzisyenlerin birbirini dinlemesini sağlar.

Bir gün
bir konserimize gelin.
Kulaklarınızı
ve gözünüzü açın
yeterli.

DUYMAK PASİFİTİR, DİNLEMEK AKTİF

'Duymak' ve 'dinlemek' ta banta bana zıt iki kavramdır. Duymak pasiftir ama dinlemek aktif. Sürekli bir şeyler duyuyoruz. Özellikle Türkiye'deki ses kirliliğinde ses de istemesek de birtakım seslere maruz kalıyoruz. Duyduğunuz şey değil, dinlediğiniz şey hakim olursunuz. Benim de yapmaya çalıştığım şey budur. Orkestrayı yönlendiren bir taraftan onları dinlerim.

DEMOKRATİK BİR ORTAM OLMAK ZORUNDA

Önceki yıllarda orkestra şefliği diktatörce bir yönetime anlayışına sahipti. "Çaldırma çalım" gibi ifadeler kullanırdı. Bu kesinlikle doğru bir ifade değil. Onlar müzisyen ve zaten çok iyi çalıyorlar. Orkestrada demokratik bir ortam olmak zorunda. Özgün, yetenekli, müthiş bir müzisyen olduğunuzu göstermek için insanlara kötü davranmamız veya onlara emirler yağdırmanızı gerektiriyor. Buna ancak, altı felsefi ve müzikal olarak boş bir şef ihtiyaç duyar. Orkestralarda demokrasi bu nedenle önemlidir. Bu mesaj bütün büyük besteciler verir. Mesela birleşti yaşamak, lider olmak, başkasının sesini dinlemek, birbirini takip etmek, başkasını tanımlamak, farklı katmanlarda sorumluluk almak ile ilgili her şeyin Beethoven'ın hierarhi bir senfonisinde mevcut olduğunu görürsünüz.

TÜRKİYE GENÇLİK FİLMARMONİ ORKESTRASI

Türkiye Gençlik Filarmoni Orkestrası, Türkiye'nin farklı yerinden gelen, farklı sesler çıkartabilen gençlerin bir birini dinleyerek bir ahenk içinde var olabildikleri bir oluşum. Farklılıklarını bera berce yaşaya bildikleri bir topluluk. Evrensel anlamda çok şeyi müzik yaşamı olan ülkelerinehisinleri genç millî takımları var. Bu nedenle Türkiye'de ulusal gençlik orkestrası kavramını başlatmak istedim. Demokrasi laboratuvarı gibi oluşumlarla "Müzikten ne öğrenebiliriz?" ve "Birlikte müzik yapmam bize ne kazandırabilir?" konusuna odaklanıyoruz. Türkiye Gençlik Filarmoni Orkestrası, toplumun bir aynasıdır. Başımızca görünen seslerin b- birlerini dinleyerek, kendi gerçeklerini bir birlerini kafalarına fırlatmadık anlamı bir bütün oluna bileceğini gösteren bir yapıdır.

MÜZİK BİZE BİRLİKTE YAŞAMAYI ÖĞRETİR

Ustelik hiçbir şeyin öğretemeyeceği kadar iyi öğretir. Çünkü soyuttur. Sözcüklerle açıklanamaz gerekebilir yoksun. Müzik, bir fırtınayı anlatıyor zaman bile o fırtınanın çok ötesinde bir şey anlatır aslında.

Demek ki söylediğimizin çok ötesinde meselerle olan varlıkları. Bunu da müzik sayesinde biliyoruz.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefasi

BESTE TOK

Günlerdir, iyi gelmesini umarak başladığım yürüyüşlerden birini daha kederle bitiriyorum.

BU GÜZ BAŞA BELA

Yılın bu zamanı şaşmaz bir hüznün yükü. Çiçekler solgun, hava kasvetli, kuşların bile sesi yığın, berne karmayık... Baharın gelmesiyle cavidanmaya başlayan ruhum, yada iyice tavana gelip beni keyfili kışa da, bu güz başa bela. Hiçlik sarı ruhumu; dilime pelesenk, her sorulana değişmez cevabım oldu.

- Ne yaparsun?
- Hiç!
- Ne düşünüyorsun?
- Hiç!
- Ne yersin?

Günlerdir hicriyiphic içiyorum, hiçbir şeyi istemiyorum, açığız bir hiç uğruna ömür tüketiyorum.

Mevsimsel darbealim güneyli genlerimle, kuzeylere özgü kafa tatlılarımdır. En büyük sorun; kafamla aynı yerdemiy. Ne kadar uyusam da dinlenmiyorum, her doğuluşumdaki yereğimimle daha çok yeni düşüyör bedenim. Fazla düşünüyorum, hep düşünüyorum. Varoluşmama her yeni den anlam yüklenir çabasıyla. Tavana-işimsizle diymekle-özel birminasebet kunuyorum. İnsanların yüzlerinde, sözlerinde bulamadığım cevapları odanın tavanından talep ediyorum. Ne varki; yanltan ararken, sorulan unutupiktiriziz kalyorum.

Normal bulmuyor sen günlerdeki halini normal(!) bulmaz. Dengem bozup sonra sağliktavranıma bakiyeler, arselimisi, sakat bakılmıs çocukların yaralanı, bedemine sürte tesirte karantılar. Habukli kendilin izin verseydi, önce öpüp sonra doğumak istediklerin yada benim.Kimse göründüğü gibi değildi, öldüğügü görünüme de beceremedi.Derim giderek kalınlaştı, bakışlarım değmişti; ayadaki yabancyla yüzleşemedim. Dahas, kendimiböylehiç sevmedim. En sonunda eşyalarımlı toplayıp; hayattan, metro ile çok değli dörtürak kadar kabıldım

"Çokdüşünmel Genç dediğin fazla düşünmez." diye diyor yar bantıktaki amca. Bombay büküyorum suratına. Başlarımlı konusuna son derece çekimser olduğum, kanyikli birer cümleyle sınırladığım- zoraki konuşmazmı, o dakika son verip parktan hızla gkyorum. Bir virgöl fazlasına tahammül edilebileceğini sanmıyorum. O sırada dalından kopmuş bir yaprak, caddenin ortasındanogru süzülüyor: Neasıl birdüşüş, neyalın birdürüş! Çaresiz, ağlamaya başlıyorum. Günlerdiriyi gelmesini umarak başladığım yürüyüşlerden birini daha kederle bitiriyorum.

Doktorcuğuma göre sobhetimizi sırasını-önceki şalışma altutuz bir monologdur kendisi-64 kere

malum kelimeyi kullanmışım. Haklı olablir. Al bu da65 öksün doktorcuğum; "Hiç farkında değim valiz" Teşhisim koydu. Majördeprezandaymışım. Çokşükür! Olmuşken entüpfün bir şey yakalamadığıma sevindim doğrusu. Recetemdeki ilaçların adları, Rus çasas isimleri gibi. Gülesim geldi. Minörlerden geçip,majör bir kahkaha patlattım orackta. Sesimi solağın başkda ked bile duydu; tıyileri diken diken oldu. Zaten aşığız yakışmazdı bana.Hayda! Nereden çıktı şimdi bu kahkaha? Ne oluyor kuzum? Yoksa mutlu muyum? Ah, hiç sanmıyorum!Çünküher başladığım gülüşü, scimigibi boşanan yaşlarla tamamlıyorum.

İç karantı şeylerden uzak duralmışymım. Dururum. Dünya gündemini takibi bırakmak, hele öike gündeminiyanına yazmışmalymışım. E, oldu ikametgahı da Mars'a aldımın. Dram yükü dızler, kavuşmaların başka bahara kaldığı aşk romanları yasak. Komedi "İmlenileşudoku serbest. İlyide, hanvazı tıbbi gerekçeye dayandılacak?" Neyse ki çekirdek çitmek bonus.

İnsanın neye karşı savaştığını bilmesi mühim şeymiş. "Seni yeneceğim depresyon" diye isyan bayrağını açınca bir rahatlama geldi bana. Hermen plan program yapmaya koyuldum. Sabah çizgi film, ardından meditasyon, öğlen spor, üç öğün organik beslenme, doğda yürüyüş, kişisel gelişimel yör zvir ve araya sokulduyardığım olumlamla cımielli molarlara gülünük çizelgemi doldurdum.

O geceyatıgertesi sabah yapacaklarım hayaliyle girdim. Kendinden bekletimin büyük,adeta amaculadı bir amason haline geldim. Rus jıanların birinebile acmadın, hepsini bir bardak suyla midyeye indirdim. Tavana en fazla bir klarçekip golerimiyundum. Günlör sonra normal(!) insanlarla aynı saatte uyudum. Sabah olduğunda her şey parlaklığıni yitirmişti; göz kapaklarının üstünde birfilin oturduguna yemin edebilirdim. HainRuslar,beni uyuturup canına okumuşlar besbelli! Oysayeni kendimle tanışmak gibi dünden kalma heveslerim vard benim. Saatler geçti, hiçbir şey değışmedi. Bir kusun kanat sesi duyuldu. İçim burkuldu. Ağlayacak oldum.beceremedim. Bu defabeceriksizliğime gülecekoldum. Dudaklarım kıpırdamaya, benden habersiz tövbemizi gibi. Ulan hayat, yine ne numara çenivorysun bana? Ben hâlâ yataktayken öğlen oldu. Nasıl olduğumu merakedip arayanlara yakası kelimelerini söylemekem için;

"hani böyle ayak işir

şorap giymeye özenilir

günler vardır

heniz kavun tedavikiden halkınama

Çünkü, tam da öyle bir öğlendi. ☘

**Gecede, Ferhan fenay'ın anısına saygıyla...*

İyi ki itiraz ettim; biat kültürüne, her zaman her yerde, her türlü haksızlığa ve zulme.

İyi ki...

Hazretlerim: Osman Palalıyık

YASEMİN HADİVENT

İyi ki aradım; bıkmadan usanmadan hayattaki gerçek misyonumu, iyi ki aradım ama hâlâ arıyorum. :)

İyi ki aradım; varoluş denilen muczeyi kavramanın yollarını, yaşamın anlamını.

İyi ki okudum; Don Kişot'u, İlyada'yı, Deniz Küstü'yu, Nutuk'u... Shakespeare'i, Yunus Emre'yi, Mevlana'yı, Nâzım'ın şirerlini... Ruhumu yücelten kitapları, yazarları, şairleri, düşünürlerive Atatürk'ü.

İyi ki izledim; ete kemiğe bürünmüş bir meleğin dünyaya gelişini.

İyi ki dinledim; Dede Efendi'yi, Chopin'i, Nat King Cole'u, Sezen'i, Zülfü Livaneli'yi, kalbimin sesini.

İyi ki fark ettim; sadelikteki sahiciliğı, güzelliğı ve onu yakalamanın ne kadar önemli bir şey olduğunu.

İyi ki seçtim; kendim olmayı.

İyi ki gittim; Işık Ülkesi Likya'ya bu yaz... Bilhassa Ksanthos'un taşına toprağına sinmiş hüznün beni oldukça etkiledi.

İyi ki adım attım; konservatuvar kapısından içeri.

İyi ki başladım; ruhumda sihirli bir kapı açan piyanoya.

İyi ki anlatıyorum; Can'a ablası Melisa'yı. Ne yaparsam yapayım hep birazeksik kalacak, biliyorum, ama anlamaya çalışıyorum hayatlarımızı dokunmuş o olağanüstü varlığı.

İyi ki kabul ettim; OT dergisinin sorularını cevaplamayı :)

İyi ki itiraz ettim;

biat kültürüne, her zaman her yerde, her türlü haksızlığa ve zulme. ☘

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteye.org>

VEEEEE...

DEFTERLER

M.K. PERKER

ÇİFTİ ROMAN

KİTAP SATAN HER YERDE!

Başka Dünyalar Mümkün...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

İLKER
KOÇAEL

Platon'un halkın yönetimde söz sahibi olması anlamında demokrasiye neden sempatiyle yaklaşmadığını anlamak için onun Devlet isimli kitabında ortaya koyduğu bazı temel noktaları kavramak yerinde olur.

PLATON VE AYSUN KAYACI NEDEN DEMOKRASİYİ SEVMİYOR?

Aysun Kayacı ile Platon arasındaki ortak nokta nedir? Bu soruya çok farklı cevaplar verilebilir elbet, ama bu aykırı konumuz açısından ikisinin de demokratik yönetimin adil bir sonuç doğurduğu varsayımına karşı çıktığını söyleyebiliriz. Aysun Kayacı'nın olay yaratan "Benim oumla dağdaki çobanın oyu bir mi" çıkışı hatırlarsınız. Önceden şöyleyeyim; buradaki amacımız Kayacı'nın çok küçük yaşta yaptığı bu talihsiz yorumu yargılamak değil, tersine, onun bu çıkışının izini -tabii önemli ölçüde daha sofistike hâliyle diyelim- Platon'a kadar sürebileceğimizi iddia etmek.

Platon'un halkın yönetimde söz sahibi olması anlamında demokrasiye neden sempatiyle yaklaşmadığını anlamak için onun Devlet isimli kitabında ortaya koyduğu bazı temel noktaları kavramak yerindedir. Siyasetteorinin en temel kitaplarından biri olan Devlet'te, Platon hocası Sokrates'in ağzından konuşur. Kitabı boyunca Sokrates, farklı karakterlerle diyalog hâlinde adaletin ne olduğunu ortaya koymaya çalışır. Bunu yaparken de zihindeki adalet kavramının cisimleştiği ütopya siyasi sistemi tüm ayrıntılarıyla tarif etmeye soyunur.

Bu mükemmel devlette filozoflar kral, krallar da filozof olmalıdır. Toplumda kaç hiyerarşik bir yapı hüküm sürmelidir: En tepede akli ve bilgeliği temsil eden filozoflar, onların altında cesareti temsil koruyucular, en alta ise işi taşıma görevi kalabalıkları yani üreticiler yer almaktadır. Platon'a göre,

"bir devlet için yıkıcı olan, bu üç sınıfın birbirine karışması, görevlerini değiştirmesidir" (Devlet, 133). Çünkü bütünü sağlıklı işlemesi için her bir parça doğal olarak ait olduğu sınıftaki işlevini doğru biçimde yerine getirmelidir. En alt basamaktaki üreticinin siyaset işlerine karışmayarak kalkışması toplum için en büyük felakettir.

Şimdi gelelim Platon'un bu sonuca hangi varsayımlardan yola çıkarak vardığını. Öncelikle Platon, günlük hayatta beş duyuyu organımızla deneyimlediğimiz duyular dünyası ile yalnızca aklıyla ulaşılabilen idealler dünyası arasında kesin bir ayrım yapar. Sıradan insanların deneyimlediği dış dünya, idealler dünyasının kusurlu ve soluk bir kopyasından başka bir şey değildir.

Örneğin dış dünyada güzel bir nesne görüldüğünde, ama bu yalnızca tikel bir güzelliştir. Teker teker güzel nesnelere bakarak güzelliğin kavramına ulaşabileceğiniz mümkün değildir, bu yolla ancak güzelliğin kavramına geyebilirsiniz. Hâlbuki bir filozof, nesneler dünyasından bağımsız biçimde aklını kullanarak tikel güzelliğin ötesinde güzelliğin kavramına erişebilir. Sıradan insan güzelliğin hakkında öznel bir kanaate varırken filozof kesin ve değişmez hakikate erişir.

Aynı adalet ve doğruluk için de geçerlidir. Toplum için neyin iyi olduğunun bilgisine duyuların dünyasına hapsolmuş sıradan insanlardaki değil, ancak ideallerin dünyasına aklıyla erişebilen filozoflar vakıf olabilir. Platon'a göre siyaset, halkın çıkarlarını halktan daha iyi bilen küçük bir azınlığın uğraşı olmalıdır.

Çünkü nasıl doktorluk teknik bilgi olmadan yapılamazsa aynı şekilde siyaset de bir uzmanlık işidir.

Platon'un Devlet kitabını yazdığı tahmin edilen M.Ö. 340 tarihinden bugüne kadar dünyamız radikal biçimde değişime uğradı. Oyle ki Platon döneminde doğal bir gerçeklik, hatta adı bir devletin olmazsa olması olarak kabul edilen toplumsal hiyerarşi, Aysun Kayacı vakasından görüldüğü gibi bugün bizi şoke eden bir öneriyi doğuştü. Çünkü

Platon'un ideal devletindeki baskın aristokratik ahlakın aksine bugün -en azından teorik düzlemde- tüm vatandaşların siyasi karar alma süreçlerine eşit katılımını temel alan demokratik ahlakı benimsiyoruz. Tabii olması gereken bu olduğunu biliyoruz, ancak özellikle derin ekonomik eşitsizlikler dolayısıyla fiilen halkın geniş kesimlerinin siyasi süreçlere katılımı şansı bulmadığı da bir gerçek. Elit bir grubunun siyasi süreçlerde etkin olduğu ve halk kalabalıklarının siyasetten uzak tutulduğu "demokratik" etiketi Platonik bir sistemin içinde miyiz yoksa? ❁

Platon'a göre siyaset, halkın çıkarlarını halktan daha iyi bilen küçük bir azınlığın uğraşı olmalıdır.

SİNEM SAL

Büyüyünce de giyer mantığıyla büyütülmüş bir çocuk olarak küçük travmalarla uğraşacak değilim. Nasılsa seansa gittin mi aynı parayı ödüyorsun. Bari değsin.

UZUN YOL

Anemin evimizdeki perdeyle yer değiştiği günleri her şeyden daha iyi hatırlıyorum. Okuldan gelirken sokağa girdiğim anda onu camda görüyordum. Beni beklediğini, sokağa girdiğim üçüncü gün anladım. İkinde el salladım, sanırım büyük kamyondan gördü diye düşündüm. İkinci gün, pencerenin tam önüne geçtim, ki evimiz birinci kattaydı, komik danslar ettim. Asla kıpırdamadı. Parkın ortasındaki düşünen kadın heykeli gibi duruyordu. Üçüncü gün, cama yaklaştım ve tam yüzünü kapatacak şekilde hohlayıp çıkan buhar izineadımı yazdım. Elimi yumruk yapıp sildim ve cama tkladım. I ih... Evegirdiğimde "Beni gerçekten görmedin mi?" diye sordum, "Ne zaman? Nerede?" sorusuyla cevapverdi. Usteledim.

Babamın işi gereği uzun bir yola çıktığını, söyledi annem. Ama bunun çok uzun bir yol olduğunu, üstüne üç karne alacağını, botların kırılacağını, saçlarının uzayacağını, kendi saçlarının beyazlayacağını hiç söylemedi. Babam, yansorumlu yansorumsuz bir babaydı. Sadece Anadolu yakasına taşındığını öğrenmeme yedi sekiz sene vardı. Bize her ay, beyaz zarf içinde para gönderirdi. Annem de babamın çok çalıştığını, ama bana elbise alması için para yolladığını söylerdi. Başka zarflardan farkı olmayan beyaz zarflarıysa, kapının hemen arkasındaki rafı dolapta saklardı. Gönderenin sadece adının yazdığı ama adresinin olmadığı bu zarfları, müzemizin nadide parçalarıymış gibi birbirimize gösterirdik uyumadan önce. Anneme babamın neden adres yazmadığını sorduğunda, her seferinde başka bir şehirden para yolladığını, bu yüzden adresleri tam olarak bilemeyeceğini söylerdi.

Üçüncü sınıfa geçtiğimde, çekirdek ailetanımına uymadığımı, ne tür bir ailenin neye sahip olduğunu sorgulamaya başlamıştım. Annemin bu sorulanı genel olarak geçtiyor ya da her

seferinde ocakta yanan yemeğe koşuyordu. Mahallemizin benim aile türüne dair olan bilgisi benden fazlaydı. Sırf bu sebepten sokağa inme yasağıyla geçen haftasonlarında doyasıya sıkılmaktan başka bir şey gelmiyordu elimden. Artık

Hafta sonlarında doyasıya sıkılmaktan başka bir şey gelmiyordu elimden. Artık ben de tül perde olmuştum.

ben de tül perde olmuştum, annem geçen bu zaman içinde muhtemelen güneşliye dönmüştü. Beyaz zarflarsa, rafın ikinci yarısını da doldurmaya başlamıştı. Böyle de nafakabilir bir babaydı.

Ben de bu süreçte, annemden her hafta sevdiği ilkokul öğretmeninin benim bahıtına denk gelmemişti. Hikâyesinin için yüzünü bilmesine rağmen,

öğretmenimiz tümümmün gün işte çalıştığı için babalarımıza mektup yazmamızı istemişti, tümümmün gün evde olduğunu düşündüğü annelerimizle beraber. Hayat Bilgisi defterinden bir sayfa kopardık sonra kenarınarı muntazam bir şekilde kesip mektubumu yazmaya başladım.

"Sevgili Babacığım,

Uzun yola çıktığın için dönmese de uzun sürüyor. Bizi merak etme, iyiyiz. Döndüğünde yeniden uzun yola çıkacak olursan, bizi de alabilirsin. Böylece..."

Durdum. Beyin kapasitemi son snırlarına kadar zorlayp çalıştırdım. Bu adam uzun yola gitmiş olamaz. Uzun yol olsa duramazsın. Üst kat komşumuz "Ne oluyor Allah aşkına!" diyerek bizegelele kadar ağladım. Sonra sustum. Sonra bir daha ağladım. Annemin üstüne "Babam öldü söylemiyorsun" bıcağıyla gittim. Zaten bir perde olduğundan, ev karandıkça benim de karardığımdan, bu zarfların içindemekup olmayınca bir halta yaramayacağını söz ettim. Tane tane, olgunlukla.

"Baban öldü, bizi terk etti"

Büyüyünce de giyer mantığıyla büyütülmüş bir çocuk olarak küçük travmalarla uğraşacak değilim. Nasılsa seansa gittin mi aynı parayı ödüyorsun. Bari değsin. Yine de endişe ve şaşkınlıkla sordum:

"Nasıl yani?"

"Ölmedi işte. Bırakıp gitti"

Aslında olmak de bir anlamda bırakıp gitmek demek olsa da annemin başka bir şey kastettiği açık ortadaydı. Anladım. Uzun süre bekleyip bir çırpıda anladım hem de.

"Uzun yola çıkıyorum."

Defterimden kopardığım sayfaya sadece bunu yazıp yandan yitilmiş zarfın içine yerleştirdim. Gönderen kısmını karaladım. Kendi adımı yazdım. Alıcıyı karalamak çok hoşuma gitmeside yazdım. Sonra, seansa gelmeden babamın adını yazdım. Zarfın yan tarafını da bantladım. O günden beri, hayır asla, dönmedim. 🍀

Göçmen Dünya

Kafelerde barlarda öğrendiğimin yarısını okullarda öğrenmiş olsaydım şimdiye kaçınıcı doktoramı savunmuş, kaçınıcı afilli göre yerime birinci tercihimden atanmıştım...

ALEV
KARADUMAN

GENÇLİK VE GERDEK

Bana sorarsanız kemancılık şu hayatıma en Dhakiki okuldur. Kafelerde barlarda öğrendiğimin yarısını okullarda öğrenmiş olsaydım şimdiye kaçınıcı doktoramı savunmuş, kaçınıcı afilli göre yerime birinci tercihimden atanmıştım. Bir türlü belini doğrultamadığım şu hayatımın 27. yaşında ismi farklı değil bir Orta Avrupa ülkesinin küçük bir şehrinde kebapçısı çalışırken tanıştım Sahar'la. Kebapçı olduğuna aldanmamın, menü aslında içkiye en ucuz şekilde eşlik edebilecek envaiceş yemekten vazgeçti. Ana müşterikitletiş edilecek seksen alkolik, yaşlılar, yüzmeye gidenler olarak ucucazlar. Sahar'ın işi izgaracılık. İki senedir görevinin başında olmanın verdiği gururlarla fırsatı bana iş öğretmeye çalışıyor. Bir gün konuları kollarını nası katıncacı, ertesi gün sütlü dolapta hangi rafta saklanacağı. Benim "ya sabır!"la dinlediğim bitmek bilmeyen kişisel tatmin seansları... Çan iş güc konusuna istemediğimde de. Olayları konuşuyoruz, kişisel kendisi beş yıl önce meşhur Afgan rotasını yürüyerek gelmiş Türkiye'ye. VandalıyorduzErzurum diyorduz.Ankara konuşuyorduz İstanbul anıyorduz... Ancak Türkiye'nin işi şehirlerinde bulunmuş iki insan olarak konuşacakortak o kadar az şey bulabiliyoruz ki; şaşıyoruz azı manikinin bu kadar farklı dijilerini mesken tuttuğumza. Konu tikanınca soras makur; Sahar sebzede doğrama işine gereken takımı kulaklığını, başlatıyor saatlerce sürecekle Afganistan'dakilerle sohbetlasi.

İş yoğunlaşınca mecbur kapatıyor telefonu, yine birbirimizi kalyoruz. En tatlı sohbetlerimizi müdavimlerimizle çeşitirirken yapyoruz. Ucuucu Felix'in her sepa ödeydiği bezden kuruş hesabı, ayazs Henrik'in iş saatlerinde bize kaçıp yaptığı shot'ları, Viktoria ve Anna teyzelerin birbirlerinin köpeklerini gösterdiği işi kısıpın mekânında olay çıkarmaları, kocakar Stefan'ın yaydığı nahoş kokuudan dolayı etrafındakı masaların ekseriyetle boşalması, tekerlekli sandalyedeki asan zayıf kız ve absiyelle içtikleri günlük birleşir buralar... O konuşmalarımızdan birinde öğrendimŞimdi Sahar'ın aslında Stefan'ın evindeki kıralk bir odada kaldığını "Burada tanıştık, kalacak yerim yoktu,odasını kiralamayı teklif etti. Ama evde her odamıyım; mutfaktaki hiçbir şeye dokunmuyorum, bazen tuvalete dahi dükkanla iniyorum" diye özlemişti sebebi- vaziyetini ve evdeki hijyen durumunu. Yaşlıları denetleyen sağık biriminden baskın yemilerde de durum biraz toparlanmıştı ama "Sonra gene aynı tas aynı hamam, bu adam değişmez" demisti.

Tek tük de olsa gençmüдавimlerimiz de vardı. Çoğunluğu işe üniversite çağında, akılları fikirleri içkide oynaşı. O tayfadan bir oğlanın kısa zamanda üçüncü mantayla mekana gelişini yorumluyorduk "Bunlar mutlu olamazlar" diyor; ben işe "Tam yapışın insanı canım; nıye mutlu olmasın" diyorum. Önceyüzüme boş boş bakıyor sonradan aramızda geçen en gerçek, geldiği yere dair konuşmaları paylaşmak üzere kesikkesik başlıyoruz...

"Ben 15 yaşındaydım evlendiğimde. Afganistan'da evlenmeyezşafdayı, herkes gibi 'aş çok küçük' filan diyeşoka girmiş... Bana sordular, ben de isteyerek evet dedim. İyi bir kızım; yaşı da uygun, 14'ünü yeni bitirmiş.Aileler kendi aralarında nişan kesti, tam ki buçukay nişanlı kaldık. Her gün hayalini kurduğum nası biri diye... Sesini, kahkahasını hayal ettim; ellerinidokunusunu hayal ettim." Sahar bunları anlatırkenaramızdaki ilk derinden paylaşımın erotik yöneline fark edip bu konu nereye gider acaba diye tedirgin olam da bileyimorum lafını. Sanki geçmişe gitmiş, gerçekten 15 yaşında hayaller kurduğu dıvandan anlatıyor... "Bu gençler, hatta sen bile, o heyecan kadarhakiki bir bekleysiyşadınız mı acaba? En güzel de düşün günü... Bütün akşam yanında tınmadığım bir kız! Nadr de olsa ellerinin bakişlannızbirbirinize değiyor ama ikinizde de tıfılğın verdiği gerginlik, ne yapacağını bilemez bir hal" Lafını kesip kil kil sorularsormak istiyorum: "15 yaşında evlendirmeye değecek bir deneyim mi peki?" ya da "Buradaki eleştirğin gençlerin ilk deneyimlerinde bu kadar heyecanlanmadıkları nereden biliyosun?" gibi laflar etmekteistiryorum. Ama Sahar hikâyesinin içine öyle bir çekilmiş ki onu gittiğiyerden

getirmek ne mümkün. "İlk gece... Herkes gidip de baş başa kaldığınızda... Yüzünü görmek, ellerini tutmak, birbirine gülmeksem..." Sahar'ın sözlerini dinlerkenhem aramızda geçen diyaloglaşıyor hem de içimden "Porno değil, erotizm" dedikleri bu olsa gerek diyorum. "Anlatmak mümkün değil" diye devam ediyor. "Çocuk suratı o da çocuk, ikiniz de bilmiyorsunuz ne yapacağınızı ama sevinçlisiniz. Bir cin bir melekgele de elimizden tutsa diye dua ediyorunuz ama kimse gelmiyor. Küçük küçük hareketlerle sessizliği gerginliği kırmaya çalışıyorsunuz. Nasıl desem... O ilk zamanları heyecan, birbirini tanımanın sevmenin verdiği sıcaklık... Her gün merakla evegele, birbirine koşuyulasarılacak." Bakışları bir beş saniyesokağın bilmem hangi kaidirmitasında sabitleyiyor, sonrağabıyemeyerek devam ediyor: "Eşini görmeyel tam beş yıl oldu, ilk geldiğinde beri hiç gitmedim. Ama şimdi kalıcı oturmumu aldım ya, sosyal hizmetlerdeki memurum da uygun görürse bu yaz ziyaretlerine gideceğim. Beş oğlan bir eş, çok özledim..." diyor.

Etkleniyorum ister istemez. Tüm hikaye boyunca kafamda beliren "Eşi için de bu kadar güzel ve heyecanlı mıydı acaba?" sorusunu bertaraf etmeye çalışıp, öyle olduğuna inanmak istiyorum. İlk gençcekle ruhu ve bedenini ortak heyecanla; birbirinde ilk defa soluklanmasın hikâyesini dinlediğime inka olmak istiyorum. Hayatta hep kötü hikâyeler olacak değil ya, yıllar yılı kafamda şekillendirdiğim ataerki dünyanın adaletsiz dayatmalarından müteşekkil şüphelerimi biryana bırakıp, bir hikâyesinin de naifliğine vegüzeliğine inanmak istiyorum. On dört saatlık mesaisinin üç dört saatını eşyle telefonda konuşarak, geri kalan saatlerini ailesini geçindirmek için çalsarak geçiren bu adamın değil sadece mevzu bahis hikâyesini, Türkiye uculuğunu da, Avrupa sefasını da, 'Afgan mülteciler' olarak yaşama kafasını da anlamaya çalışıyorum. Ölmüyorum da sonunda biliyor musunuz; anlayabiliyorum.

Ben bunları düşünürken de o içlenmiş dalış. Sessizliği, kapının önündeki bisikletini göstererek bozuyor; "Buradaki sevgilim de bu işte.Çocukluğunda bile bisikletim olmamıştı, buralara nasıpmış. O yüzden gözüm gibi bakıyorum" diyor. "Belki" diyorum. "Bu yaz kendi çocuklarına bisiklet almaksınız olar. Parayı mezarı mı götüreceksin be Sahar!" Gülyür, "Tabii" diyor. "Bakalım, sosyal hizmet memuru tamam demek insallah..." Bu bisiklette yüzümdeki gülümsemeyle öylece kalyoruz.

Her gün hayalini kurduğum nası biri diye... Sesini, kahkahasını hayal ettim; ellerini dokunusunu hayal ettim.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <http://rante.org>

Hammaddeden üretim tekniklerine 40 yıldır geniş bir yelpazede inovasyon çalışmaları gerçekleştiren Anadolu Efes, İzmir'deki fabrikası içinde Yenilik Atölyesi adını verdiği inovasyon merkezini kurdu.

maşat
yenilik
olsun

OT

YENİLİK MERKEZİ

Anadolu Efes Yenilik Atölyesi, Türkiye'nin dünya bira pazarında daha fazla söz sahibi olması amacıyla kuruldu. Merkezde hem yeni ürünler geliştirilken hem de üretim teknikleri üzerine çalışmalar yapılıyor. Dünyadaki trendleri yakından takip eden Anadolu Efes, dünya bira literatürüne üçüncü bir üretim tekniği olarak girmesi beklenen +1 Dinlendirme Tekniği'ni bu merkezde geliştirdi. İki yıllık ar-ge çalışmaları sonucunda geliştirilen ve tamamen Anadolu Efes'e özgü olan bu teknik, dünyanın önce gelen uluslararası bira standartları enstitüsü VLB Berlin tarafından onaylandı.

Yenilik Atölyesi'nin sektöre kazandırdığı bir diğer yenilik ise yakın zamanda piyasaya sunulan ve gluten içermeyen kategorisindeki ürün oldu. Üç yıl süren ar-ge çalışmaları sonucunda geliştirilen ürün ile şirket Avrupa Çölyak Derneği standardı uygunluk belgesi ve aynı zamanda uluslararası geçerliliği bulunan Crossed Grain logosunu da İngiltere Çölyak Derneği'nden almaya hak kazandı.

10 MADDEDE YENİLİK ATÖLYESİ

- Yenilik Atölyesi Anadolu Efes'in 52 yıllık köklü tarihindeki tecrübesinin ve son halkası.

- Şirketin inovasyon çalışmalarının geçmişini aslında 40 yılı dayanıyor. Bu çalışmaların bir sonucu olarak bugün kendi ziraat mühendisleri tarafından geliştirilen tescilli 17 arpa tohumu ve 7 şerbetçi otu çeşidi bulunuyor.

- Anadolu Efes, Yenilik Atölyesi'ni Türkiye'nin sektörde uluslararası rekabetçiliğini artırma ve dünya bira pazarında daha fazla söz sahibi çıkış noktasıyla kurdu.

- Geleneksel inovasyonla buluştuğu bu merkezde, tüketicilerin beklentileri ve dünya trendleri takip edilerek sektörde yeni adımların atılması amaçlanıyor.

- Yenilik Atölyesi'nde hem yeni bira türlerinin geliştirilmesi hem de üretim teknikleri üzerinde ar-ge çalışmaları yapılıyor.

- Anadolu Efes'in Türkiye'de 6'sı kadın olmak üzere toplam 29 bira ustası, 32 degüstatörü ve yaklaşık 70 teknik mühendisi çalışıyor.

On bin yıldan
daha uzun
hikayesi ile
bu toprakların
belki de
en eski içeceği.

- Türkiye'de iki uluslararası bira hakemi bulunuyor. İkisi de Anadolu Efes'te çalışıyor. Bu hakemlerden biri Koray Anar, şirketin Üretim Direktörü, Diğeri de Cem Sürer, İzmir fabrikasındaki Yenilik Atölyesi'nde Craft Bira Yöneticisi.

- Dünya bira literatürüne üçüncü bir üretim tekniği olarak girmesi beklenen, Anadolu Efes'e özgü +1 Dinlendirme Tekniği, Yenilik Atölyesi'nde geliştirildi. Bu teknikle dünyada bira üreticilerinin tek aşamada gerçekleştirdikleri süreç özel bir aşama daha eklendi ve üretim sürecinde maltın dinlendirme süresi iki katına çıkarıldı.

- Üç yıllık ar-ge çalışmalarının sonucunda sektöründe Türkiye'nin ilk gluten içermeyen kategorisindeki ürünü burada geliştirilerek üretilti.

- Anadolu Efes'in büyük kazanlarının yanı sıra, sahip olduğu küçük kazanlarında da, Türk bira reçeteleri, şarabı hacimlerde butik ürünler üretiliyor.

İNSANLIĞIN EN ESKİ İÇECEĞİ

Arkeolojik bulgulara göre insanın tarihçesi en az 12-13 bin yıl öncesine dayanıyor. Gelişen arkeolojinin sunduğu olanaklar bize insanın insanlığın en eski içeceği olduğu ve Anadolu'nun malta, bira'nın üretimine ve gelişimine ev sahipliği yaptığını gösteriyor. Bira, insanların doğa ve bitkilerle kurduğu etkileşimin en önemli belirleyicilerinden biri. Geçmişte ani değişkenlik gösteren iklim koşullarında besin değeri sayesinde toplulukların hayatta kalmasında bir etken. Üstelik bu besini yıl boyu sağlayabilmek ve koruyabilmek için tahlil üretimine, dolayısıyla tanıma vesilesi olduğunu görüyoruz. Bunun yanında kutlama ve törenlerle sosyalleşme sayesinde toplumsal hafızayı pekiştiren, biriktirilebilir besleyen bir içecek olduğunu bulgulardan anlıyoruz. On bin yıldan daha uzun süren hikayesi ile bu toprakların belki de en eski içeceği olan bira, Anadolu'nun ürünü ve geçmişte geçirdiğimiz en önemli inovasyonlardan biri.

ALIMERT
ALAN

Akıtsuzlar

Açıklamaları, polemikleri, şarkı sözleriyle olay yaratan KHONTKAR, Akıtsuzlar'a en çok uyan isimlerden biri. Khontkar'la yeni adım attığı kenevir sektörünü, cezaevi günlerini ve bu ay yayınlanacak olan albümünü konuştuk.

TOPLUM NORMLARINI SIKICI BULUYORUM

"Türk toplumu ve ağletleriyle oram hep bozuktur" diyorsun. İlk albümün toplum normlarını hangi konuda garipsedin?

Her birinci birinden farklı oluyoruz. Şeyde sahip kalabalık bir ailede büyüdüm. Bu tip ortamlarda çocukları istedikleri şeyde yönlendirme güdüsüyle davranıyorlar. E bir de bunun üzerine toplumuzun farklı değerleri ve üzerinde sertçe durdukları görüşleri olması da ekleninceye garipsedin. Türk toplumu davranışlarımızın nasıl olması gerektiği konusunda akıl veremeyi normal buluyor, çocukların oturmayı kalkmayı bilmeleri ve söze karışmamaları gerektiğini düşünüyorum. Çok basit bir örnek vermem gerekirse "sofrada konuşulmaz" denilirdi. Neden, niye konuşulması? Bu ve bunun gibi toplum normlarını sıkıcı buluyordum. Neyin yapılması ya da yapılmaması gerektiğini bir başkasının söylemesinden hiç hıç etmezdim, hâlâ da etmiyorum...

Bireyselliği seviyorum. "Kendimi kendim bilirim" gibi bir tripp var bende. Bir yere ya da bir insana açıklama yapma gereği duymuyordum hâliyle de toplumun muhafazakar bakış açısı bana yakın gelmiyor.

İlk albümün yayınlandığında çok fazla eleştiri aldın ve uzun süre aldığın eleştirilere cevap vermedin. Sonrasında ise pek çok konuda açıklama yapmaya başladın. Sessiz Khontkar, ne oldu da bir polemik canavarına dönüştü?

Çoğu zaman bir şeyleri unuttuyorum. Bunu iyi ya da kötü anlamda değil nötr anlamda söylüyorum. Eski bir röportajımda "Türkiye'deki cehalet benim savajılamayacağım kadar büyük" demiştim. Ki bu laf insanlardan kendimi tamamen soyutladığımı dair bir cümle idi. Çok fazla yanı vermiyordum ama 2017'de trap meselesi yükselirken bizim gündeme gelmemiz ve insanların bu müzik tarzını üstlenmeleri, ilk defa kendilerini yaptıklarını söylemeleri nedeniyle bizim de kendimizi ifade etmemiz, üstümüzü belli etmemiz gerekti. Buna kaplıca ister istemez trap meselesini sırtlandı. Kitle büyükçe genişledikçe, ben de bir şeyleri müzik anlamında değiştirme cabasında olduğum için de açıklamalar yaptım. Bir şeylerin yanlış göttiğini düşündüğüm zaman müdahale etme psikolojisi oluştu. Aslında kendi kendimi soktuğum bir-iki tane polemik var.

Bir tarafta seni takip eden kalabalık bir kitle var, diğer tarafta da ne yapasan eleştiren ciddi bir kesim var. Dağ görünüşü, açıklamaları, şarkı sözlerin büyük eleştiride alıyor. Kendini günah keçisi olarak görüyor musun?

Başından beri kendini günah keçisi olarak görüyordum. Bir de ben "seytan ıncıyı" derim sık sık (gülüyor). Müzik anlamında da kendimi günah keçisi olarak görüyordum. Bir-iki tane polemik var.

sürekli eleştiriliyorsunuz, tepki alıyorsunuz. Günah keçisi olmak benim elimde olan bir şey değildi, aslında öyle bir profil çizildi. Bir şeyin doğruluğuna ya da yanlışlığına tartışırken birazcok perspektif değiştirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Benim açıklamaları ya da şarkılarımı kıntı olarak görenler de var. Ama olay benim dibralığımın kaynakları, insanlar bu kadar direkt birini görmeye alışkın değil. Yaptığım şeylerin marjinal kaçmasını nedeni yaptıklarımı bugün değil, beş sene sonrasını hedefleyerek yapmadım kaynaklarıyordum. Örneğin 2007'den beri neredeyse trap yapıyorum ama yaptığım tarz 10 sene sonra patladı (gülüyor).

Yazdığın şarkı sözleri garipseniyor ki sen de bunun farkındasın. Hiç şeye yazarken "Galiba bu sefer abarttım" dediğin oldu mu?

Abarttığımı düşünüyorum ama şöyle; bir şarkı yazarken "Ülan biraz abartı oldu ama s.k.tiret koy" diyorum. Sonrasında ikinci bir şarkı yazıyorum, o da sert ve biraz abartılı oluyor ama "Kıyak şarkı bunu da koyacağım" diyorum. Benim için işler bu şekilde ilerliyor. İnsanlardan aldığım geri dönüşler beni daha da fazlasını yapmaya itiyor. Diyorduk ki "Bu biraz sert olmaması mı?", "Tamam" diyorum ve sonrasında daha sertini yazıyorum (gülüyor). Ne kadar sertleşsem sertleşeyim bu müzik böyle bir müzik ve henüz ben sert bile değilim.

Daha da sertleşecek mi sözler?

Yok ben daha sertleşmeyeceğim (gülüyor). Öncümüzdeki ay yayınlanacak "Puffin Like An Animal 4" albümünden sonra ruhuma zaman ayırmak istiyordum. "Pla 4'e Türkiye'nin ilk orijinal mixtape albümünü yaptık. Ben eski şarkılarımda geçmişte yaşadığım olayları, hikâyeleri anlatıyordum. Yeni albümde de hapisane dönemi ve sonrasını anlatıyorum. Son yıllarda işlerim yoğunlaştı, müzik şirketim büyüdü, çok ürettik ve gerçekten bu dönem çok yoğun geçti. Önceden çok çeşitli müzikler yapan biriydim ama son yıllarda sadece trap ve rap bir adam oldum. Bu benim öfkemi besledi ama yunusak tarafımı da beslemem lazım. İki sene falan piyano çalısam var. Polemiklerden de yorulduğum artık.

Şarkı sözlerin nedeniyle cezaevinde de yattın. Hapishane sananeler öğretti? Orada seni garipsediler mi?

Benimle ilk başta polemige giren rapçiler bana "züppe" diyorlardı. Ben onlara züppe bile demem! Mahallede büyümüş bir çocuk olarak her göttiğim yerde garipsenme duygusunu yaşıyan biriydim.

Beni kendilerine ait hissetmiyorlardı ama girdiğim her ortamda oranın insanı olduğumu kısa süre içinde anlıyorlardı. Hapishanede de ister istemez garipsendim. Ama orada da ikinci gün "Bu adam bizden" dediler, uyum sorunu yaşamadım, rahattım. Orada defter, kitap çıkardığımda herkes "Napiyor bu?" diye bakıyordu. Ortaklıkta felsefik felsefik konuşuyordum (gülüyor).

Yeni bir sektöre de adım atıyorsun. Kısa süre önce "Kendim ürünleriyle her yerdeyiz" diye bir paylaşım yaptın.

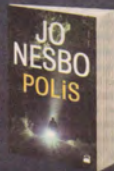
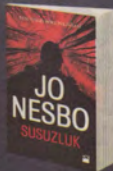
Evet, Sahemp Industries adında bir endüstriyel kenevir şirketine ortak oldum. Uzun yıllardır aklımdaydı ama ancak fırsat oldu. Endüstriyel kenevir yağ dışında bir ürüne çeviren ilk firmayız. Endüstriyel kenevir işleyerek elde ettiğimiz kenevir tohumu yağları satışta. Ayrıca şimdi de kenevirli kahveye birleştirdik. Türkiye'nin ilk endüstriyel kenevirle karıştırmış filtre kahvesi olarak siz bu satrları okurken muhtemelen satış çıkması olacak. Bu ucu çok açık bir endüstri. Buradaki hedefimiz algıyı kırmak. İnsanlar kenevirli duydığında bile korkuyorlar, ben bu algıyı yıkılmasını istiyordum. ✎

Krallık beklenmedik sürprizlerle dolu, gerilim dozu yüksek bir aile hikâyesi.

**“Krallık’ı okudum ve elimden bırakamadım... Gizemli... özgün...
Bu kitap her açıdan özel.”**

Stephen King

ediyor. Bir oyuncu nasıl kendisinden daha iyi bir oyuncu çıkarabilir? Nasıl çok daha iyi bir doktor, iyi bir yazar ve iyi bir öğretmen olabilir? Öbür kimliği ile yarış içinde olduğunu ve onun önüne koyduğu hedeflere zıplamak zorunda olduğunu farkında olmalıdır. Yaptığın işi mutluluğunun itici gücü olarak kullanmak istiyorsan, yaptığın işi kendin için 'meş' etmesini öğrenmelisin. Haz alarak öğrenmeyi, oynamayı, yazmayı, çizmeyi, yaşama alışkı kurmayı, kendine meydan okumayı öğrenmek zorunda insan. İşinde başarılı olmak için anahtar birkaç cümle vardır herkesin hayatında. Benim hayatımda da bir iki tane var. Örneğin 'Kobay' oyununu yazarken kilitli bir kapı vardı ve o kapıyı açacak anahtar bulamıyordum. Bir gün evde otururken cümlezihimne düştü: 'Zihnimin kapıları açıldıkça yalnızlığım artıyor.' O cümle, zihnimin kapılarında çok bilgiyle, emekle ve sevgiyle açıldığı zaman karşına çıkan yalnızlık kavramıyla nasıl yüzleşmem gerektiğini öğretiyordu bana. Zihnime düşen o anahtar cümle

**Fatih
senin yaşındayken
İstanbul'u aldı.
Burada kal. Kendi
yaşamını
fethet kardeşim.**

kapıyı açtı ve ben 'Kobay' oyununu yazabildim. Bir anahtar cümle de hatalar konusunda. Hayatımızda hataların yokumuzu kestiğini, bizi engellediğini biliyoruz. Bunları aşabilmenin, o kara kapıları açacak cevabın anahtarını bulmak zorundaydım. O bulduğum 'anahtar' da 'Hataların üniversitelerinden mezun oldum'du. İş, sanat ve özel hayatımda bir sürü hata yaptım, ama onlardan mezun olmuş, öğrenmiş ve bir daha aynı hatalara düşmeyecek bir adam çıkarmak için uğraştım kendimden. Herkesin de bu konuda uğraş vermesi gerektiğini söylüyorum. Çünkü insanları sarsarak bir şey söylemek gerekiyor. Herkes bir parça kendini bırakmış vaziyette. Herkes ülkedeki ekonomik sıkıntılardan, siyasi çalkantılardan dolayı kaçarak kurtulabileceğini, yaşamlarındaki değişimin bu ülkeyi terk ederek gerçekleşebileceğini düşünüyor. Ben tersini düşünüyorum. Ve tiyatromdaki genç arkadaşlara diyorum ki; 'Fatih senin yaşındayken İstanbul'u aldı. Burada kal. Kendi yaşamını fethet kardeşim.' 🍀

OKUMA BİÇİMLERİ

Şarkılardan fal tuttum ikimize

TURGUT YÜKSEL

Walter Benjamin, "Sanat Eseri" makalesinde fotoğrafın temel bir niteliği olarak "teknolojinin olanaklarıyla yeniden üretilebilirlik" kavramını ortaya atar; bu kavramın işaret ettiği durum yalnızca teknoloji yoluyla kopyalama imkânıyla sınırlı değildir, daha da önemlisi tarihsel değişimin çekirdeğine de ışık tutmaktadır: "Mesele, edebi eserleri kendi çağının bağlamında sunmak değil, bu eserleri algılamakta olan çağı -bizim çağımızı- bunların ortaya çıktığı çağda temsil etmektir. Edebiyatı bir tarih aracı yapan budur."

"Sanat eserinin yeniden üretilmesi", heyecan verici bir tanım. Sanat eserini biricikliğinden çıkarıp çoklu hale getirmenin, bulduğuyu yenden ayırıp başka bir yerde yeni bir anlamda tekrar var etmenin devrimci tasviri. Bu şihirli durum Benjamin'in dediği gibi teknoloji yoluyla kopyalamayı çoktan geçti. Bir tabloyu, örneğin Edward Hopper'in "Gece Kuşları" tablosunu, bir çizgi romanda karakterin evden çıkıp başına gelenleri düşünmek için oturduğu bir sahne olarak yeniden çizmek ya da "Full Metal Jacket" filmi için bir sahneyi yeniden

duvarına koymak gibi... Sanat eserini yeni bir sanat eserinin veya anlatımın içinde yeniden kullanmak, onun altyapısından, esintisinden yararlanarak daha güçlü bir anlatıma doğru gitmek... Artık sıklıkla kullanılan verimli bir yöntem oldu bu.

Bu yöntem görsel sanatlarda çok kullanılırken kitaplara biraz mesafeli durdu. Belki nasıl yapılacağı bilinemediğinden, belki de kitapların yapısı buna izin vermediğinden. Ama ben bu konuya, biraz sulandırarak yaklaşmaktan kendimi alamam.

Örneğin Russell'in "Sorgulayan Makaleler" kitabının giriş kısmındaki bir paragrafı enfes bir punk şarkısı gibi gelir bana. Ve bu halde de bırakmam, (Barthes'in "Yaşasın Amatörlük" yazısına selam çıkararak) utanmadan o paragrafı bestelerim. Ya da Adorno'nun "Minima Moralia"sı... Bazı bölümleri 12 bar blues'e çok uygun gibi gelir bana. Ama bu konuda Öğüz Atay apayrı bir yeredir! "Tutunamayanlar" da beş uzun şarkı hâlâ bestelenmemiş birer bestedir. Herkesin de bir rock opera olur. Ya o

NESİMİ YETİK

BU GEMİLER NEREYE GİDİYOR

İskelenin en ucundaki masaya oturduk. Önümüz masmavi deniz. Çanakkale Boğazı. Bayram olmasaymı yer bulamazmışız? Öğrenciler memlekelerine gitmiş. Elyile kumsalı gösteriyor. "Daha bir ay önce burada masalar vardı." Yağmur yağmış üç-dört gün aralıksız. Deniz yükselinece toplaşlar. "Kızıl erkekli cıvı cıvıldı." Çay söyledik.

Birbirimize bakıyoruz. Güneş vuruyor yüzümüze. Gözlerim kamaşmıyor, sulanıyor. Eften püften bir şeyler soruyorum. Anlatıyor. Bitirmeden başka bir şeyler soruyorum. Susup tahtaların arasından altımızda oynayan suya bakıyoruz. İlk kez bir deniz kenarındayız birlikte. Fotoğraf çekiyorum.

Çaylar geldi. Tatlandırıcısını yanına almış annem. Kup şekerleri kenara koydu. "Ankara defteri de kapandı" dedim. Yapay şelaleler, göletler. Bozkırın ortasına dikilmiş birkaç ağaç arasında bir avuç çimenlik alan, "Harikalar Diyarı"nda geçen onca sene.

Yüzüme bakıp gülümsedi. Esinti artıkça üşüyorum. Yalancı güneşe kanıp gömlekle çıktım. Çaydan bir yudum. "Üstün kavi değil, kalkalım hadi." Fark etti üşüdüğümü. Yok, çaylar bitince kalkarız. "Alistın mı?" dedim. Sonunda geldik aslı meseleye. Geveledi, anladım.

"Alışmasam ne olacak?"

Güzel yer bura. Deniz var bak hemen evin dibinde. Sincan'da kalsan n'olacaktı. Konuşuyorum öylesine.

Eylülde taşındı bizimkiler. Buradaki ilk bayramımız. Yeri bir şehirde. Kimse kapımızı çalmadı, biz de kimseye gitmedik. Üçümüz; ablam, annem, ben. Yetimhaneye konmuş üç çocuk gibi. Geçen yıl bir ranzanın üst katında uyanmıştım bayram sabahına. Yürüyüş kararı sayarak, marş söyleyerek gitmiştik bayram merasimine. Plastik kutularda dağıtılan şekerler. Sonra nobetler, yat yoklamaları yine, sabah içtimaları. Beş aya sığan iki bayram, bir yılbaşı.

Kıyıda bir çocuk boncuk atan tüfeğiyle denize ateş ediyor. Kursunları bitince annesinin yanına gidip tüfeği dolduruyor. Asfalttan yaşlı bir adam geliyor bastonuyla. Elinde plastik sandalyeyi sürükleyerek kaldırımdan yavaşça kumsala iniyor. Sandalyeyi çevirip, oturuyor denize karşı. Annem denize bakıyor. Boğaz'da koca koca gemiler. "Bu gemiler nereye gidiyor?" diyor. Sandalyesine oturmuş ihtiyara donuyorum. O da gemilere bakıyor sanki. Elleri bastonun kıvrımında.

"İkimizin saçları da ağardı" diyorurum anneme. Koca koca insanlar olduk anne; kocadık. Şu giden gemiler gibi. ☘

OT SÖZLÜK

Yorgun

Yorgunsun. Anlatmaktan değil, susmaktan. Yaşamaktan değil, yaşamamaktan. O kadar yorgunsun.

Nazan Bekiroğlu

Tarih

Milletler medenileştikçe, tarih öğretimi önem kazanır. Bir milletin ilerlemesi, hatta yaşaması için, tarih şuurluna sahip olması lazımdır. Tarih, geleceğimizin sonsuz bir kaynaktır.

Halil İnalıc

Güven

Karlıncalar, yuvalarının derinlerinde, birbirlerine büyük bir top halinde sarılıp bahara kadar böyle uyurlar. İsterdim ki insanlar da birbirlerine böyle güven duysunlar.

Olga Tokarczuk

Özlem

Verdiğin bütün acılara dayanıyorsam; seni özlediğim içindir...

Ümit Yaşar Oğuzcan

Mücadele

İnsanlar eşit değildir. Güçlüler ve zayıflar vardır ve hayat bunlar arasındaki mücadele denibarettir.

Zaifu Livaneli

“Ben ışığın ve sevincin türkücüsü olmak istedim
her zaman. İstedim ki benim romanlarımı
okuyanlar sevgi dolu olsunlar, insana, kurda kuşa,
börtü böceğe, tekmil doğaya.”
Su gibi aydınlık ve koca bir çınar gibi heybetli...

YKY

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yaşar Kemal yazdıklarıyla “ışığın türkücüsü” olmaya devam ediyor.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

MERTBEKÇİ

1789'da Güney Afrika'da dünyaya gelen Sarah Baartman'nın öyküsü medeniyetin bir canavar olup olmadığını sorguluyor.
Sarah, coğrafya ve anatominin kader olduğunun bir ispatı...

HOTTENTOT VENÜSÜ

Barbarlığı en acımasız şekilde görebileceğiniz bir yaşama öyküsü Sarah'ninki... Fransız İhtilali ile aynı yda, 1789'da Güney Afrika'da dünyaya gelen Sarah Baartman'nın öyküsü o gün de bugün de medeniyetin bir canavar olup olmadığını sorguluyor. Onun "suçu" Güney Afrikakabilesinde doğmak, geniş kalçalara, büyükcinsel organa sahip olmak. Sarah, coğrafya ve anatominin kader olduğunun ispatı. Güney Afrika'nın Gamtoos Nehri Vadisi'nde dünyaya geliyor. Kendisi Güney Afrika'nın ilk yerlileri olduğudüşünülen "Khoikhoi" halkının alt grubu Griqua kabilesinden. İki yaşında annesini kaybediyor. Babası İngilizlerle Hollandalıların koloni savaş sırasında öldürülüyor. Willem Cezar adı bir siyahıtuccar onu alarak Cape Town'daki çiftliğinde köle olarak çalıştırıyor. Sarah Baartman, bir İngiliz asker - hekim olan William Dunlop tarafından da farkediliyor. Asker-hekim Dunlop onu Londra'ya götürüp sergilemeyi düşünüyor. Dunlop, Sarah'a çeşitli vaatlerde bulunuyor: Mesela ona tıbbi bir araştırma konusu, zengin ve ünlü olacağını vad ediyor. Bu vaatlerle inanan, okuz ve yetim Sarah, Dunlop ile beraber Londra'ya yola çıkıyor. Çiftlikte kendisini köle olarak kullanan Willem Cezar ile bu İngiliz hekim-asker arasında bir sözleşmeye imzalanıyor. Ekim 1810 tarihli bu sözleşmeye göre Sarah'nın İngiltere'de eğlence amaçlı sergilenmesi planlanıyor ve Sarah 20-21 yaşlarında Londra'ya getiriliyor. Sirk hayvanlarıyla beraber sergilenen, halkın hakaret ve tacizlerine maruz kalmagibi trajik olaylar yaşıyor. Sarah 1810 yılında Londra Piccadilly'de müze ve sirklerde sergileniyor. Avrupalıların ilgisini çeken vücudu, kabilesinin bir özelliği. Kabile kadınlarının kalça ve cinsel organları büyük. Sarah'a tüm bedenini kaplayan dar bir kıyafet giydiriliyor, yüzü boyanıyor, takılar takılıyor, dans ettiriliyor. İzleyenlerin hakaret ve tacizleriyle sergilenen Sarah, yılları arasında Londra'da böyle yaşıyor. Avrupalılar

Sarah'ın kabilesine "Hottentot" adını veriyor. Kendisi de geniş kalçalı ve cinsel organı nedeniyle şehvetin sembolü "Venus'e (Afrodite) benzetiliyor. "Hottentot Venusü" adına oyunlar yazılıyor, karkartkiler çiziliyor. "The 'Hottentot Venus' ya da "Hatred to French Women" adlı drama; Avrupa'nın yerli algısıyla oynayan ırkçı önyargıların ve cinsel fantezilerin olduğu bir oyun. Yetmiyor. Sarah 1814 yılında Paris'teki bir vahşi hayvan bacasına satılıyor.

Reaux adı bu adamın Sarah'ı sergiliyor. Bu arada sömürgeci Dunlop ve yardımcılarının karşı isyan başlıyor. "İşverenler" yargılanıyor ama sonuç çıkmıyor. Dunlop, Sarah'ın imzalandığını iddia ettiği bir belge hazırlıyor, belgeye Sarah'ın kötü muamele gördüğünü yazılıyor. Sarah maruz kaldığı aşağılanma nedeniyle yoğun şekilde alkol kullanıyor. 1814'ten itibaren Paris'te sergilenmeye başlayan Sarah, parakarsızlığı beyaz erkeklerle de satılıyor.

Ben Ngubane aracılığıyla talep tekrarlanıyor fakat sonuç alınmıyor. Şair Diana Ferrus olayla ilgili bir şiir yazıyor. Geri çevrilen talep, bu şiir sayesinde gerçekleştiriliyor. Diana Ferrus'un bu şiirini internetten gören Nicholas About olaydan çok etkileniyor, şiiri Fransız Senatosu'nda okuyor ve ekliyor: "Onu canavar olarak kayda düşmek istiyorlar. Ama bu işte gerçek canavarlık nerede?" Sarah'ın Güney Afrika'ya iadesini talep eden senatör 2007'de bir taslak hazırlıyor, 2002'nin Ocak ayında senatodan onay çıkıyor. Yüz yıllara yayılan olayın ardından, Sarah'ın parçaları 6 Mart 2002'de Güney Afrika'ya getiriliyor. 9 Ağustos 2002 yılında Afrika'da resmî tatil olan Kadınlar Günü'nde, doğduğu topraklara gömülüyor. ✿

Not: Sarah'ın hayatını içeren yapıtlardan biri "Venus Noire" filmidir. Abdelatif Kechiche tarafından yönetilen film, pek çok ödülün sahibidir...

**Barbarlığı
en acımasız şekilde
görebileceğiniz
bir yaşam öyküsü
Sarah'ninki...**

Ölüt yaşına basmadan hayatını yitirdiğinde, ardından dünyanın bütün kötükliklerine ettiği tanıklık kalıyor. Canlı bedeninden finansal fayda sağlanmaması yetmediği gibi ölü bedeninden de istifade ediliyor. Ölümünün üzerinden 24 saat geçmeden, Napolyon'un cerrahı zoolog George Cuvier, üzerinde çalışmak için Sarah'ın bedenini parçalıyor. Beyni ve cinsel organ çıkarılarak Paris'teki Musée l'Homme'da sergileniyor. Kalan vücudunun içi doldurularak o da sergileniyor.

Aradan yıllar geçiyor. Nelson Mandela, Güney Afrika'daki 1994 seçimlerini ardından devlet başkanı oluyor. Dönemin Fransız Cumhurbaşkanı François Mitterrand Güney Afrikayehatırı sırasında bu konuda aydınlatıyor. Sarah'ın bedeninin iadesini talep

bu gün için protesto düzenlenmeye başlıyor. 2004 yılında Dışişleri Bakanı Alfred Nzove Kültür Bakanı

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

İSMAİL TAĞA

Bir Deli Hişkayesi

Büyükle elbet sizin mutlu olmanızı, onlar gibi sıkıntı yaşamamanızı ister. Ama bu seni, sen yapmaz...

BACANAK

Muammer, memur olmak için gece gündüz sınava çalışıyordu. İçinde bir yanda rapçi olma hayalini bir yanda memur olma gerçekliğini taşıyordu. Ya sisteme karşı çıkacak ya da sistemin parçası olacaktı. "Tezatlığın danskasa" diye düşünürken babası odaya girdi. "Aferin, çals kendini kurtar oğlum," dedi. Kader ağlarını adeta örümcek titizliğinde örüyordu. Başka bir yol deneyecekti. Muhabbet aralarına, rap parçalarından alıntılar yaparak ebeveynlerini etkileyecekti. Salona geçtiler, annesi kahve yapıyordu. Muammer kahveyi görünce Sığopa'dan patlattı: "Fincan kahvem hatırla saydım. Bir yudumluk aşkım deli sarhoş, kompo ordularının gardiyanları, Neyim var ki rap'tengayır?"

Annesi, oğluna şaşkın gözlerle bakarak "Biz varız ya oğlum," dedi. Babası da "Yavrum niyeşarkı söylüyorsun, bak saat kaç olmuştur?" diye ekledi. Muammer, bu sefer Ceza'dan girdi: "Sımdı boşuna bakma saate, zaman geç oldu. Dun annem elimi tutarken bugün 29 da doldu." Babası sinirle çıktı: "Otuzolmuşsun, hâlâ çaklabanlık peşindesin. Git çals lan o zaman." Bu tepki sonrası Muammer umutsuz bir şekilde odasına gitti.

Ertesi gün, can sıkımı bir şekilde arkadaşları Şerif ile Bakkal Nâzım'ın önünde buluştu. Durumu yine babasına açamadığını söyledi. Şerif "Babadan izin alarak rapçi olarsa nerede görürdün? Sen isyan edecek rapçi olacaksın," dedi.

"Olmaz oğlum. Beni affetmez. Senin babam kabul etti mi?"

"Eder mi? Ama benim hoşuma gidiyor. O etmedikçe daha fazla isyan ediyorum. Fak di sistem diyorun yani. Neyse var şu yeni parçayı da evde bir bakayım," dedi ve Muammer'in yazdığı şarkı sözlerini alarak evine gitti.

O sırada konuşmaları duyan Bakkal Nâzım, Muammer'in yanına geldi: "Yeğenim, kulak misafiri oldum ama hedefin neyse o yoldalarla derim. Büyükle elbet sizin mutlu olmanızı, onlar gibi sıkıntı yaşamamanızı ister. Ama bu

seni, sen yapmaz. Bu seni bacanak yapar. Bir gün hayallerinden vazgeçersen, evleneyim bari dersin. Bir bakarsın elin adamıyla bacanak olmuştun mangalacıydıyorsun. Sen artık bir bacanaksındır. Bak bana neym ben? Bakkalım. Kimin hayalidir bakkal olmak? Bu sadece hayata tutunmanın bir hali. Hayat yaşamıyoruz, tutunuyoruz biz. Gençken, break dansçı olmak istediğini söyledim evdekilere. Günerce etraftaki diğer sergiledim, yılan dansı, robot dansı yaparak dolardım. Sonra babam "Birek mirmek ne diyosun? Brak dans. Git çals," diye haleyekerek dövüdü beni. Şu an buradayım. Gofret satıyorum. Ama hayallerimden vazgeçmedim. Hâlâ kırma yapıyorum o zinciri. Artık TikTok sayfam var. Nikim; "çigimbakkalınazım" ve burada danslarımı sergiliyorum. Böyle bir hesap açabilirsin. Takipçi kasarsz birlikte," dedive dükkânıdoğru moonwalk yaparak gitti. Her akışverişte, bakkalın paraüstünü neden elektro boogie yaparak verdiğini dahaiyi anlıyoruz.

Muammer, ailesiyle konuşmaya çalışsa da her konuşmada babası lafı azınatıncıydı. O da garazısızca sınavda çıldırdı ve kazandı. Artık memurdu.

Bir gün, boş vakitte Facebook'a girdi. Aylardır görülmeyen Şerif'in, muhtar babası videopaylaşmıştı eklemişti: "Seninle gurur duyuyorum oğlum." Videoyu açtı. "Rap'in Şerif'i" adlı, sözleri Muammer'e ait parçayı söylüyordu. Şarkı bitiminde "Söz-Muammer: Rap'in Şerif'i" yazdıca Muammer deliye dönmüştü. Ama asıl onu çıldıratan şey yorumlardaydı. Babası da videoya yorum yapıpştı:

"Muhtarım, mahallemden böyle bir sanatçı çıktığı çok mutluymuş. Her babaya nasip olmaz bu duygu. İrendim valia." Muammer için böyle bir yıkımdı. Yaşanılardan sonra tamamen içine kapandı, Yılar geçti... Evlendi, iki çocuğu oldu. Bu süreçte "Rap'in Şerif'i", ünlü bir rapçi oldu. "Bakkal Nâzım" ise artık TikTok'ta milyonlar tarafından takip edilen bir fenomendi. Muammer, hâlâ kendini konumlandıramıyordu. Ta ki misafirliğe gittiğinde, yıllardır korktuğu o soruyu duyana kadar:

"Bacanak, yann mangala gidelim mi?"

Muammer artık bir bacanaktı...

ŞİİR YILIYLA KAÇ DAKİKADAYIZ

İssiz bir adaya düşsem kendimi yanıma almam
Palmyre ağaçları saf güneş falanı midemi yakıyor
Aramızda sekiz yüz yetmiş yedi kilometre var
Şiir yılıyla ölçsem bir dakika uzağımdasın
Şu sıcak var şu yaprak var ve tertilli duvar
Boynumu kullanmaz oldum saçların yok diye
Başını yaslamıyorsun
omzumun yanıma alıyorsun
Şiir yılıyla ölçsem uzağıni yanı başımdasın

İssiz bir adaya düşsem yanıma kendimi almam
Ah uçak sesleri ve içkiler umutlandırır beni
Aramızda sekiz yüz yetmiş yedi kilometre var
Cüzdanımda fotoğrafın var ve ellerimde viski
Şiir yılıyla ölçsem harflerin arasındasın
Senin dişlerini göstermeden gülmelemin vardı
Beni unuttuktan sonra ansızın bana sarılmalarını
Şiir yılıyla ölçsem bir dakika uzağımdasın

İssiz bir adaya düşsem yanıma kendimi almam
Umrumda değil vahşi hayvanlar ilkel topluluklar
Aramızda sekiz yüz yetmiş yedi kilometre var
Şiir yılıyla ölçsem almışsın saniyemi almazsın
Işıkları yanacak içimin de hayallerim çatlıyor
Ben ellerini tutup yürürdüm
sen kolumu tutardın
Bacaklarım uyuyor
burnum kanyon sesin sargılar
Şiir yılıyla bebeğim acıba kaç dakikada ordaysın

UMUT GÖKSAL

Adana'da doğdu. Turgut Uyar Şiir Ödülü alan "ŞARKILARENKİLİ DÖĞÜ GİYERSE ERİŞKİN KUNAR" isimli şiir dosyası 2014'te hazırlanmış. Batman'da sanat öğrenimiyle yazarlıktadır.

Şair Seyyidhan Kömürçü

Adresine göndereceğiniz kapaşmı şiir dosyasını gönderelim, her yıl yeni şiirleri sayfamızda yer veriyor.

PELİN BATU

Bugün esrarlı ormanlara girip garip kaynaklardan besleneceğiz. Cadılar bayramınız kutlu olsun!

HOKUS POKUS

İnsanoğlu başlangıçtan beri hayatı ve ayınları anlamlandırmaya çalışanlar otları ve bahırsakları, bulutları ve suları okudu. Büyülerle şifa bulmayı ve lanetlemeyi denedi. Pagan atalarının öğretileri adına başka bir boyutun nakledilmiş gizlemi metinlerdir. Kimi ecinnileri, kimi iblislerin fısıltılarını kayda geçirmiştir. Kraliçe Elizabeth'in müneccimi John Dee meleklerle konuştuğunu iddia etmiş, melek dilinin sözünü yazmıştır. Batıl felsefeler bize deli saçması gelebilir ama bin yıllar boyunca doğanın verdiği mayınlarla göz cisimlerinin vaatleri bizleri çağırmıştır. Kimi neo-paganizm çevreci hareketle eşleşip Amerika'nın en hızlı büyüyen "dinleri" arasında yer alıyor, televizyonlarda cadı dizilerinden geçiliyor. Modern cadılar için iksir kitapların sayısı her geçen gün artıyor. Oysa çok uzak değil; Aydınlanmaya kadar cadı avları devam ediyordu. Sadece Avrupa'da (çoğu kadın) 50 bin kişi cadı davalarında kurban edildi. Eczümle bugün esrarlı ormanlara girip garip kaynaklardan besleneceğiz. Cadılar bayramınız kutlu olsun!

Hayatsız ölüm, ölümsüz hayatın anlamı kalmıyor

tabi tutup idam etti. O yüzden de en çok idam kitabı çıktığı Almanya'da gerçekleştirdi. Birisinden kurtulmak istiyorsanız, "cadı çekici" adlı kitabı edinip onu cadı diye yaftalamanız yeterlidir. İçindeki cadı hikâyeleri Grimm masallarının vahşetinde,

Heironymous Bosch'un cehennemini aratmıyor. Misal; bir cadının Şeytan'ın yardımıyla İsa'nın bedenini bir kumaş parçasına üfleyp kurbağalı bir kavanoza koyarak gömüldüğü anlatılıyor. Gömülen çocuk ağlama sesi yükselince ahali uyanıyor ve kadın mahkemeye çıkartılıp işkence altında suçunu

itiraf ediyor. Meğer kurbağanın üzerindeki tozla büyü yapmak istiyormuş. İblislerin nasıl insan bedenine girdiği, cadıların erkeklerden peniserini nasıl çaldıkları, insan eti ile beslenmeleri, Circe gibi cadıların insanları nasıl vahşi hayvanlara dönüştürdüğü tarif ediliyor. Kitabın üçüncü bölümü cadı mahkemelerinde kullanışlı diye yazılmış bir sorgu kılavuzu. Malleus bugün bize gerçeküstü bir kara komedi gibi gelebilir ama korkunc kitabın kaç insanın hayatını aldığı düşününce ürperti olursunuz. İyi okumalar diyemeyeceğim.

Heinrich Kramer: Malleus Maleficarum (Çev. Christopher S. Mackay, Cambridge University Press, 2009)

DOĞAYI OKUMA TEŞEBBÜSÜ

Faust esanesinin ilham kaynağı, tarihin en meşhur büyüçü-feylesofu Agrippa ile tanıştım. 1486 yılında Köln'de dünyaya gelen Agrippa gezgin bir hayat sürdükten sonra Kutsal Roma İmparatoru tarafından şövalye ilan edildi. Patronlar ve Kralıların himayesinde ideal bir hümanistten beklendiği üzere hem hekimlik hem hakemlik yaptı, Montaigne, Descartes ve Goethe gibi nicelerini etkiledi. Giordano Bruno ve John Dee uzmanı Frances Yates, Agrippa'nın Rönesans döneminin "magica philosophia" (1533) eseri Batu okültizminin temelini oluşturur. Ledrich'in Agrippa kitabı,

büyünün dinler tarihinde yerinden başlayıp Rönesans düşüncesindeki önemini saptıyor. Interdisipliner şekilde felsefenin aletlerini kullanarak Agrippa'nın öğretilerine ışık tutuyor. Agrippa'nın kişiliğini ve eserlerini derşeken onun esrareniz kelimelerini farklı lenslerden okuyorsunuz. Yunanca Pharmakon kelimesi hem ilaç hem zehir anlamına gelir, dolayısıyla bu öğretiler kimine göre ışık kimine göre karanlık doğuruyor. Şurası kesin, bilim ve büyü birbirlerini dışlamıyor, tam tersine doğayı okuma teşebbüsü büyüün kendisi oluyor.

Christopher L. Cerrito: The Language of Demons and Angels: Cornelius Agrippa's Occult Philosophy, Brill, 2003

DERİNLERDE YÜZMEK

Allame-i cihan Eliadegünümüzde popüler olmuş belli mitosve ritüelleri, büyü ve cadı merakının arkaik köklerini kazırken bizlere insanlığın temel heyecan ve korkularını da resmetmiş oluyor. Altı dersinden mürekkep kitapta ölüm miterlerinden büyüün çağdaş dünyadaki yerine kadar çok bilgilendirici makalelerde aslında kültürün nasıl oluşturulduğunu okuyorsunuz. Freud'un Totem ve Tabu'daki baba/tanın öldürme hipotezini çürütüp her yerde ana tanrıca/ları arayanların modasını anıtarak aslında dinler tarihinin evrimini de çizmiş oluyor. Kutsallık kaybeden insanın arayış kaosu doğuruyor. Kaosun küllerinden ise ruh doğuyor. Hayatsız ölüm, ölümsüz hayatın anlamı kalmıyor. Büyü ise bizi nefis bir diyara davet ediyor. Bu zengin yazılardan çok şey öğreneceksiniz, derinlerde yüzmenin keyfine erişeceksiniz. İyi okumalar. ✨

GERÇEKÜSTÜ BİR KARA KOMEDİ GİBİ

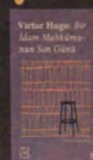
Cinsellikle kafayı bozmuş bunak rahip Kramer'in zehirli ve fantastik evrenine hoş geldiniz. Bir mahkeme 1484 yılında cadı avlamaya teşebbüs ettiğinde onun aklı dengesiini yitirdiğini söyleyebilir onu Innsbruck şehirden kovdurtmuştu. Bu kitap onun "intikamı" oldu. 1486 yılında kaleme aldığı "cadı tanımlama" rehberi Rönesans döneminin en satan kitabına dönüştü. Mahkemeler cadıların itham edilecek suçları için bir dizi testlere

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://ranteey.org>

Wouter Hanck: Occultism, Witchcraft and Cultural Fashions, University of Chicago Press, 1976

everest artık açık hava'da!

EVEREST Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://trantey.org> <https://trantey.org/kitap> [f/everest yayınlari](https://trantey.org/kitap)

Mehmet Ali & Akşamsefası

"Mühim olan sağlık, para nasılsa bulunur" cümlesi, o vakitlerin amentüsüydü. Oysa herkes paranın da tıpkı sağlık gibi kaybedilince kolayca bulunamayacağını bilirdi.

ERTUĞRUL
MAVİOĞLU

VİTRİN

Ne tabancası, ne tüfeği, ne polisi, ne jandarması ne de hapishaneleriydi aslı etekli olan. Kapitalizmin egemenlik silahları vitrinlerin fırlayıp üzerimize çullanacağını farkındaydı ve göz alıcılık huzmeleriyle taciç ediliğimizi hissettiğimizde, hemen uzaklaşmaya bakardı.

O zamanlar tanıdığımız herkes, metelğe kurşun atacak kadar sefil değilde de hayılsa hayatları sürdürürdü. Karını doyurabiliyde, kirasını, faturasını ödeyebiliyde, çocuğunu, çocuğunu aç, açık koymadysa, muhannetmühtaç olmandan borçsuz harçşa yaşamını idame ettirebiliyde he ala.

Hele arada bir yazlık sinemayagıdılp, allecek çekirdek çitlendiyse,değmeyin keyiflere...

Aynı son haftasında neredeyse bütün hanelerde paralar suyunu çekmiş olur ve gözler, kadınların kollarında zorğunleriğin bekleyen bileziklerden ziyade, çocukların kumbaralarına dikildi. Ufaklıkların bin bir güçlükle rızası alındıktan sonra kilitler açılır, bozukluklar masanın üzerine saçıldı.

Asık yüzler hemen güler, hızla pisirilen mercimek çorbası, salçağı makarna ve sulu patatesten oluşanay sonu menüsününise lezzetindensual olmazdı.

Biz, bize benzeyen komşularımızı, yazlık sinemalarda dip dibе dizişim tahta sandalyeleretaht muamelesi yapmalarından ve ay sonlarında pencerelerinden sızan kavrulmuş soğan, sarımsak vesalçanın iştah açan kokularından tanırđık.

"Mühim olan sağlık, para nasılsa bulunur" cümlesi, o vakitlerin amentüsüydü. Oysa herkes paranın da tıpkı sağlık gibi kaybedilince kolaycabulunamayacağını bilirdi.

Çok değil 40-50 sene öncesinden söz ediyorum.

"Aza kanaat etmeyen çoğu hiç bulamaz" deyimini izni takip ediyorduk ve tuhafama hardıseye hepimiz mutlu sayılırđık.

Ayakkabı, pantolon, ceket mi alınacak? Hemen Sümerbank mağazasını yolu tutulurdu.

Nasıl olurdu bilmiyordum ama tabanında Beykoz kundura yazan o simsiyah ayakkabılasla eskitemezdiniz.

Birkaç sene ne boyum uzamış, ne ayaklarım büyüümüştü. Hep aynı ayakkabıyı giymekten o kadar sıkılmışım ki, parçalarını diye kaldırım taşlarına vuruyordum da bana misindemiyordu.

Doğrusunu söylemek gerekirse Sümerbank mağazalarının vitrinlerinin öyle çekici bir tarafı yoktu. Ucuzdu,sağlamdive müşterisi o yüzden çoktu.

O zamanlarda da gözümüzü çelen pek çok şey vardı elbette.

Meselaşındiler de nargilecilerin doldurduğu Karakoy'deki Amerikan Pazarında ithal kollar satıldı ama bizim gibi memur ya da işçi ailelerinin çocuklarının harçlıkları, yetmezdi onları almayay.

Annenim aldığı kot kumaşlarını paketinden çıkarmadan terzi Hayrettin abinin dükkarınağider ve ölçülerimizi verirdik. Bir defteri vardı Hayrettin abinin. Kimin bacak boyununkaç santim uzadığını, belinin kalınlaştığını o defterebakarak söylerdi. "Himm" derdi ve gülerek sorar gibi yapardı: "Sen bu sene biraz kavrık mu kaldın ne?"

Bir hafta geçmeden terziye yeniden uğrar, yepeni kottan gıyere sokağa çıkardı.

Tamam, onlar da kot pantolondu ama o günlerin pek moda deymişle söylersek, tel mayadı, yani bir Wrangler ya da Super Rıfledğıldi: var mı daha ötesi?

Anneme sızlağığım bir gün, "Uç dikme kot pantolon, o Amerikanların bir tanesinden bile daha ucuz. Hem sen nasıl solcusun? Ne işin var Amerikan kottarlaya? Üzerinde horoz mu ötüyorsanki" diye susturmuştu beni.

Yoktan anlayan bir neslin çocuklarıydı, yemeğini son lokmasına kadar bitirir, kalemlemezmiş, silgileriniizi minnacık kalıncaya dek kullanırđık.

Bize gınahtan da söz edilişitabii amaaybı tanırdık esas.

Ayplanacak bir davranışımız olmasından ödümüz kopardı. Bırdık yüzümüzün nar gibi kızaracağını, yanaklarımızın alev alev yanacağını...

Babamın kaşlarını çatması, Allah'ın bizi çarpacak olmasından daha korkutucuydu.

Çünkü günah işlersen tövbe edebiliyordun ama ayıpolan kolay unutulmuyor, defalarca yüzünüze vuruluyordu.

Üstüneüstlük, geçişim gölgesi uzunduve yetişkin olduğunuzda, çoprazınıza ekilenden başkasını açemiyordunuz.

Bize
gınahtan da
söz edilişitabii
ama aybı
tanırdık esas.

O nedenle eşitlik duygusu için işleme bir kez; havayı, suyu, dağ, taş, toprağı, insanı, hayvanı, çiçeği ve dahi böylece kendi mülkü sayanlarla yıldızınız hiç barışmıyordu.

Sonra zaman değişti, bizler aynı kaldığımızı sandık.

Artık vaziedilen, tutumlu olmak değil, herkesin daha çok vedaha hızlı tüketmesiniydi.

Açktan soylemeler de, çarkların dönmesi, sistemin işleme, kasaların dolması için sağlām ve dayanıklı ürünler üretmekten vazgeçmek muhim bir hadiseydi.

Önce Sümerbank gibi kurumlar, hanital, demode, Sovyetik filan denilerek aşağılandı, gözden düşürüldü. Ardından daha baroz, mezat, neredeyse tamamı satıldı.

Ama içi boşaltılmış bu kurumları ucuz yollu satılanların aslı niyeti işletmek değil, aksine tarih sahnesinden tamamen silmekti. Çünkü onların ilgisini çeken, kentin ortasında kalmış bu fabrikaların geniş arazileriydi, daha fazlası değil.

Emlakçıların dilinde kupon diye tabir edilen bu araziler, otel ya da lüks site inşaatları için pek uygundu.

Ya bu lüks yapılar, aynı anda içine yerleşecek insanın kumaşını da dokudu, ya bu insan kumaşına uygun gökdelenler inşa edildi ya da her iki çirkinlik aynı anda zuhur etti.

Aslında o kadar hızlı dönuştü ki her şey, tavuğun mu yumurtadan, yumurtanın mı tavuktan çıktığını hiç kimse anlayamadı.

Baş döndüren bir hızla, günahları hep başkalarında arayan fakt kendisine her şeyi mübah gören yeni bir insan tipi yaratılmıştı.

Onlarki, gökdelenler yükseldikçe sevinçgıçlıkları atan, şey betonagömlüdüğe huzurbulan, görüldü her şeyi cebine atmaktan mutlu olan, bastığı toprakta ot bimez yaratıklardı.

Serbest piyasa ekonomisi diye tarifetdikleri ise çocukluğumuzdan beri ayıpladığımız her ne varsa, işte onların toplamından ibaretti.

Mesela başkalarının sırtınabasıp yükselmekartık utanılacak birşey değildi ve adına karşın deniyordu.

Üçe aldığını beşe satmaya çalışmak fırsatçılıkla değil, ticari zekâ ile açıklanıyordu.

Otulan mülk, kullanan esya ya da arabaya hava atmak görmemişliğin değil, "ye kürküm" misali önemli şahıs olmanın işareti sayılıyordu.

Tencereler kapalı kaynamıyordu artık.Gidilen restoranda ne yenildiği değil, az uzaktaki masada kimin yediği daha fazla önem taşıyordu.

Vitrinlerin ışıkları daha bir parlaktı artık. Yazın buzgibi serin, kışın sıcak ortamlar sunan alışveriş merkezleri yaygınlaşmış ve en önemlisi insanlar,goğuşlerinde, kollarında, ayaklarında ya da başlarında taşıdikları marka tabelalarılabirer vitrine dönüşmüştü.

Yıllar öncesininasıldığınden fersahfersah uzaktakunulan bu yeni hayat, büyük çoğunluğu özendirdi, sa tınalardı, borçlandırdı metelge kurşun atacak kadar dibe düşürdü.

O yüzden iradesi çalınıp birer tüketim obnesine dönüşen bu yaratıklar, meselayazık sinemada çekirdekçiletmennn keyfini ve bol ekmeek banarak yenen aysonu yemeğinin lezzetini asla tadamayacak.

Çocuklarını kot pantolon diktirsinler diye terzi Hayrettin'e hediye edecek ve onun vitrinleri altı atmayan mükterd olan hünerrinin karşısında bekleyen zaman akil edemeyecek. *

DİPNOT*

ÖMER GÖKSEL

ONBAHARIN CAZ HALI / ŞENAY OCAK

Autumn in New York, September Song,
Autumn Leaves. One September Day,
Autumn Nocturne... Ve adı haric daha nice
sonbahar temalı caz şarkısı...

Sonbaharın hüznünü yücelten bestecilerin,
onun yaza vedasından etkilendiğini düşünürüz
çoğu kez bu şarkıları dinlerken. Oysa caz,
her ne kadar acıya varoluşu sıkıntılarını dile
getiren bir müzik türü olsa da bu acıya teslim
olmamak, onu oluşturan en büyük parçadır.

Syahillerin yaşamlarını anlatır caz... Bu
hikâyelerde ironi tüten burnumuzda... Ironi
düyorum çünkü sözler beklendiğimiz gibi acıyla
sarhoş olmasınca bizi kanıksa da, şarkının
gibi beklemekten bir yerinden "Hadi canım sen
di" diye bir nakarat beliriverir ansızın...

Aslında hepimizin sahip olduğu
irili ufaklı farklılıklar için zaman
zaman yaşadığımız adaletsizliğin
büyüktümüş, şipirmiş seklidir
anlatırlar oluşlarıyla
başlarına gelen şeyin öyküsü...
Şipirmiş trajedilerde, hayatta
dalga geçebilen ayrımlar da
eklenir ansızın.

**Çiçek açmak,
yaprak dökmek
olasılığını göze almayı
gerektirirdi.**

Bu yüzen caz müzikteki sonbahar tekrar
yermeye yeltenmekti, tekrar çiçek
açmak için hüznlenmeye niyet etmekti.
Adaleti kendin yarattığın bir bahçede
yaprak doküme bakıp Tanrı'yı özelemek,
hiç görmediğin New York sokaklarında
tanımadığın bir sevgiliye şarkı yazabilmekti...

Cazın sonbahar hali, ayağa kendeni teslim
etmek değil yenden baharın gelmesi için
sonbaharın acısına övgüye geçip yeni
baharı beklemektir... Cazın sonbahar hali,
muda karşı rüzgârla dans edebilmektir...
Ekim ya da Eylül'ün aymuruna kanışan
gözayrın, ruhumdaki gökkuşağın
renklerini cıladadığın hissederek doyadoya
göz ayırarak...

Oysa görmezlikten gelinemeyecek, içimize
sinmeyecek kadar derin bir mevzu vardır
dışlanışıklarında... Adını bildiğiniz biri
tarafından size karşı öfke duyulması, doğuştan
suçlu görülmek, böylece yaşamına devam
etmek ve nasıl bir bedel ödeneceğini bilmeden
güvenli olmayan bir evrende kendine ait bir
yer edinmek... Hepsi kulağa yeterince korkunç
gelmiyor mu sahiden? Adalet hissinden
mahrum olarak hayata tutunmayı nasıl
öğrenebilir ki insan? Hele ki onlar için adalet
çoktan ortadan kalkmış... Belki somut olarak
bir dava açışa sonsuza dek sürüldü... Oysa
buldukları yol kendilerine özgü ve oldukça ikin
edici bir yol oldu. Bunun adı caz müziği...

Kökeni "blues" geleneklerine sıkı sıkıya bağlı
bu müzik tarzı önce onlara, sonra tüm
dünyaya yaşam sevidi yaymayı başarmıştı kaos
ortamlarında... Dünyayı dansa kaldırmaları
tüm olumsuzluklara rağmen. Acıyı blues
melodilerine haspetmeyi başarmışlardı tüm
insanlık için. Doğuştan yetenekli oldukları
müzik, dansve gösteri alanı, hayatlarını da
konu alan müzüklerle dünyaya kendilerini
izlettirmişti.

Bunlar "Broadway müzikalieri" nişle pek
çok kez oynanmış ve pek çok siyahısañatçı
tarafından performans gösterilen oyunlar
olmuşları. Sadece siyahı sañatçılardığı değil;
Avrupalı ve Amerikalı sañatçılar da bu
oyunlarda yarı yaneşçi şartlarda rol alıyorlardı.
Sonunda şartlar eşitlenmişti. Sanat herkesin
acalarının, seçmelerinin, hikâyelerinin birbirine
ne kadar benzediğini sahnedeki düzende de
göstermişti.

Zamanla bozulan ya da bozulmaya
çalışılan tüm eşitliklere rağmen,
başarımlar olan büyük bir
gerçek vardı. Sonbaharın
dökülen yapraklarıyla
hüzünlendiğimizde de
gördüğümüz, sadece
yaprığın dökülme
zamanıydı arkasındaki
neden değil. Yapraklar
döküldü, çünkü daha
taze, dahayesil olarağçetin
bir kırsı arından tekrar
hayata döneceklerdi. İnsanlar
gibi incinecek, incitilecek ama
tekrar ayağa kalkıp tüm olasılıklarla
mücadele edeceklerdi. Çiçek açmak, yaprak
dökmek olasılığını göze almayı gerektirirdi.
Yaprak dökmek ise yeni baharın
habercisiydi, göz ardı edilse de...

Bu yüzen caz müzikteki sonbahar tekrar
yermeye yeltenmekti, tekrar çiçek
açmak için hüznlenmeye niyet etmekti.
Adaleti kendin yarattığın bir bahçede
yaprak doküme bakıp Tanrı'yı özelemek,
hiç görmediğin New York sokaklarında
tanımadığın bir sevgiliye şarkı yazabilmekti...

GÖZ HAKKI

LEVENT GÖNENC

Bir birim gibiyiz tümünün görsünde.
Yarım tarlacı bütün yarımlar.

Okuyur Referans "Hep O Gölgeyi Etkilemeye" jürisinde

ERKİM 2021 Şubat 103 - Ayık Puhur Kültür Etkinliği ve Akademi Derneği
Ayık Puhur Kültür Etkinliği ve Akademi Derneği
Sorumlu Yazar İhtilafı Hakkında Uyarılar: Herkesin Akademi Derneği
Gözetim Akademi Derneği
Redaksiyon: Erkin Derin - erkin@erkin.org.tr

www.erkin.org.tr
Adres: Beşiktaş Mah. Akademi Derneği, Kat: 11, Kat: 2 D. 11 / Etiler/Beşiktaş
Tel: 0212 334 33 34 / Akademi Derneği
Gözetim Akademi Derneği
Redaksiyon: Erkin Derin - erkin@erkin.org.tr

Okuyur Referans "Hep O Gölgeyi Etkilemeye" jürisinde

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rante.org>

livaneli

Kardeşimin Hikâyesi akıcı üslubu ve sürükleyici kurgusunun yanı sıra tüm muhtemel sonları geride bırakan sürpriz finaliyle başucumuza yerleşiyor.

Türkçede çok sayıda baskısı ve dünya dillerine çevirisi yapılan; yayımlandığı günden itibaren çok satan ve çok okunan kitaplar listesinde zirveyi koruyan *Kardeşimin Hikâyesi*, Rusça çevirisiyle de okurların beğenisini kazandı.

MANDOLIN İNKILAP 94.yıl Sayfa 6

İSTANBUL / Merkez Yeminece • İSTANBUL / Sami Mağaza • İSTANBUL / Fethi Hattaro • İSTANBUL / Ancilar Pelcin Maf • İSTANBUL / Acikent Cokisim • İSTANBUL / Bahcelenler Metroport
İSTANBUL / Breykent Perta Vito • İSTANBUL / Atagöle Migros • İSTANBUL / Çalgözü Şeker • İSTANBUL / Acikent • İSTANBUL / Etenport City Center • İZMİR / Balçova • İZMİR / ÇGB

Hepimiz bir bataklıkta
yaşıyoruz ama bazılarımız
yıldızlara bakıyor.

Oscar Wilde

